

Van Lanschot

Voorwaarden voor Zelf Beleggen

U belegt zelf of u wilt zelf gaan beleggen bij Van Lanschot. U wilt dat op execution only-basis doen. Bij Van Lanschot kunt u dan kiezen voor de dienstverlening Zelf Beleggen. Hiervoor hebt of sluit u een Overeenkomst voor Zelf Beleggen met Van Lanschot Kempen NV, ook handelend onder de naam Van Lanschot. Bij deze overeenkomst horen afspraken. Deze afspraken noemen we voorwaarden. Deze vindt u in deze brochure 'Voorwaarden voor Zelf Beleggen'. Hierin leest u alles over onze dienstverlening voor Zelf Beleggen en de beleggingsrisico's die hieraan verbonden zijn. Lees deze voorwaarden goed. Op het moment dat u de Overeenkomst voor Zelf Beleggen ondertekent gelden deze voorwaarden.

Inhoud

Hoe leest u deze brochure?

PAGINA 3

1. Algemene afspraken en afspraken
over uw effectenrekening

PAGINA 6

2. Zelf Beleggen

PAGINA 11

3. Kosten voor Zelf Beleggen

PAGINA 16

4. Overige voorwaarden

PAGINA 24

5. De kenmerken en risico's van beleggen
en de verschillende beleggingen

PAGINA 37

6. Beleidsstukken voor beleggen

PAGINA 53

Bijlage 1. Begrippenlijst

PAGINA 58

Bijlage 2. Afkortingen beleggen

PAGINA 59

Bijlage 3. Informatieblad over het
depositogarantiestelsel (DGS)

PAGINA 61

Bijlage 4. Verplichte informatie over
uw keuze mogelijkheden in de wijze
van aanhouden van uw beleggingen

PAGINA 63

Hoe leest u deze brochure?

In deze brochure staan de *voorwaarden* die horen bij de dienstverlening Zelf Beleggen die u bij Van Lanschot afneemt of wilt gaan afnemen. U kunt rechtstreeks naar het hoofdstuk gaan dat u verder wilt lezen. Elk hoofdstuk begint met een korte toelichting op wat er in dat hoofdstuk staat beschreven.

In de *overeenkomst* en deze *voorwaarden* gebruiken wij begrippen. In de tekst van de *overeenkomst* en deze *voorwaarden* staan deze begrippen schuingedrukt. Deze begrippen hebben we aan het eind van deze *voorwaarden* in een lijst opgenomen. Als u een begrip leest dat schuingedrukt is, kunt u in de begrippenlijst terugvinden wat dit begrip betekent.

Hebt u nog vragen? Neemt u dan contact op met uw banker. U kunt ook contact opnemen met Van Lanschot Client Services, telefoon 0800 1737. Deze afdeling kunt u op werkdagen bereiken van 8.00 uur tot 21.00 uur en op zaterdag van 9.00 uur tot 17:00 uur.

1. Welke informatie vindt u in de verschillende hoofdstukken in deze brochure?

1. Algemene afspraken en afspraken over uw effectenrekening
Hier vindt u de afspraken die een aanvulling zijn op onze Algemene voorwaarden Van Lanschot (Algemene Voorwaarden). Bijvoorbeeld wat u moet doen als u het niet met ons eens bent. Ook leest u hier de afspraken die wij maken over de *effectenrekening* die wij voor u openen of hebben geopend.
2. Zelf Beleggen
Hier vindt u een uitleg over de dienstverlening Zelf Beleggen bij Van Lanschot en waar u op moet letten als u gebruikmaakt van deze dienstverlening.
3. Kosten
Hier ziet u wat u moet betalen voor de dienstverlening Zelf Beleggen of het doen van effectentransacties.
4. Overige voorwaarden
Hier vindt u de algemene afspraken die gelden als u via ons belegt. Bijvoorbeeld de voorwaarden die de bewaring en administratie van uw *beleggingen* regelen.
5. Kenmerken en risico's van beleggen en de verschillende beleggingen
Hier leest u van verschillende *beleggingen* per type welke risico's er zijn.
6. Beleidsstukken voor beleggen
Hier leest u waarom onze beleidsstukken belangrijk voor u zijn en wat ze regelen.

Begrippenlijst

In de Begrippenlijst (Bijlage 1) vindt u een overzicht en de betekenis van de schuingedrukte woorden uit deze *voorwaarden*.

Afkortingen

In het overzicht met Afkortingen (Bijlage 2) vindt u de betekenis van de afkortingen die wij gebruiken in onze rapportages en transactienota's.

Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)

In Bijlage 3 'Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)' vindt u meer informatie over dit wettelijke garantiestelsel, waarmee het geld op uw *effectenrekening* wordt beschermd.

2. Hoe werken deze voorwaarden en andere voorwaarden die horen bij beleggen?

Leest u over hetzelfde onderwerp iets in de Algemene Voorwaarden en in andere voorwaarden wat tegenstrijdig is? Dan geldt de volgende rangorde. De voorwaarden die horen bij een product of dienst gaan vóór op de Algemene Voorwaarden, behalve als de Algemene Voorwaarden u als consument meer rechten of bescherming geven. De afspraken in een overeenkomst gaan weer vóór op de voorwaarden bij die overeenkomst. De inhoud van uw *overeenkomst* gaat bijvoorbeeld vóór op hoofdstuk 4 van deze *voorwaarden*. En deze *voorwaarden* gaan weer vóór op de Algemene Voorwaarden die u al hebt.

3. Wie is Van Lanschot?

U sluit of hebt een *overeenkomst* met Van Lanschot Kempen NV. We noemen ons ook Van Lanschot. Wij zijn de oudste onafhankelijke bank in Nederland. Ons adres is:
Hooge Steenweg 29
5211 JN 's-Hertogenbosch.

U kunt ons ook bereiken via onze website, www.vanlanschot.nl. Ook kunt u bellen met Van Lanschot Client Services. Deze afdeling is bereikbaar op werkdagen van 8.00 uur tot 21.00 uur en op zaterdag van 9.00 uur tot 17.00 uur, telefoon 0800 1737 of vanuit het buitenland +31 73 548 18 97.

Wij zijn ingeschreven bij de Kamer van Koophandel 's-Hertogenbosch, nummer 16038212, btw-identificatienummer NL0011.45.770.B01.

Wij zijn als bank geregistreerd in het register van de Wet op het financieel toezicht (*wet*). Daardoor staan wij onder toezicht van:

De Nederlandsche Bank NV (DNB)
Postbus 98
1000 AB Amsterdam

en van de:

Autoriteit Financiële Markten (AFM)
Postbus 11723
1001 GS Amsterdam.

Informatie over onze inschrijving in de registers kunt u vinden op de websites www.dnb.nl/toezichtprofessioneel/openbaar-register/ en www.afm.nl/registers.

4. Welke beleggingsdiensten verleent Van Lanschot?

Wij verlenen de volgende beleggingsdiensten.

- Vermogensbeheer en Evi Beheer
- Beleggingsadvies
- Van Lanschot Zelf Beleggen en Evi Go (execution only)

Als u gebruikmaakt van onze beleggingsdienst Zelf Beleggen, dan verlenen wij u vaak ook een of meer andere diensten die met uw *beleggingen* te maken hebben. Deze *voorwaarden* gelden ook voor die andere diensten. Daarbij kunt u bijvoorbeeld denken aan het bewaren van uw *beleggingen* of het herbeleggen van dividenden.

5. Welke voorwaarden gelden er nog meer voor u?

De Algemene Voorwaarden Van Lanschot (Algemene Voorwaarden) gelden ook voor u. Dit zijn de algemene voorwaarden die gelden voor alle diensten en producten die u van ons afneemt. Onze Algemene Voorwaarden zijn door de Nederlandse Vereniging van Banken gedeponereerd ter griffie van de Arrondissementsrechtbank in Amsterdam. Wij gaan ervan uit dat u van de inhoud kennisneemt.

Daarnaast kunnen er nog aanvullende voorwaarden gelden voor of kan er nog aanvullende informatie horen bij:

- bepaalde diensten die we u verlenen,
- de manier waarop wij contact met u hebben,
- bepaalde *beleggingen* waarin u belegt.

Zo hoort bij sommige *beleggingen* een prospectus, de Essentiële Beleggersinformatie (*EBI*) of het Essentiële-informatiedocument (*Eid*).

Als wij niet de opsteller van die voorwaarden of prospectus zijn, zijn we voor de inhoud niet verantwoordelijk. En hoewel wij met u in het Nederlands contact hebben, kan de tekst van die voorwaarden of informatie in het Engels zijn. Als u de Engelse taal niet begrijpt, dan moet u dat bij ons aangeven.

6. Staat er een bepaling in deze voorwaarden die door een uitspraak van de rechter niet meer geldig is?

Dan blijven alle andere afspraken in deze *voorwaarden* wel geldig.

1. Algemene afspraken en afspraken over uw effectenrekening

Inleiding

Algemene afspraken

1. Wat doen wij met uw gegevens?
2. Bent u het niet eens met ons?
3. Hebt u een klacht?
4. Welke garantiestelsels zijn er?
5. Zijn uw beleggingen beschermd als Van Lanschot failliet gaat?

Afspraken over uw effectenrekening

6. Waarom openen wij voor u een effectenrekening?
 7. Hoe kunt u geld overschrijven naar en opnemen van uw effectenrekening?
 8. Welke rentepercentages gelden er?
 9. Welke rente betaalt u over een debetstand op uw effectenrekening?
 10. Welke informatie ontvangt u van ons over uw effectenrekening?
 11. Wat gebeurt er als u een effectenrekening hebt samen met een andere persoon?
 12. Mag u uw vermogen op uw effectenrekening verpanden?
-

Inleiding

In dit hoofdstuk vindt u de afspraken die een aanvulling zijn op onze Algemene Voorwaarden die u al hebt ontvangen. Hierin spreken wij af hoe wij met elkaar omgaan. Ook leest u hoe wij omgaan met de *effectenrekening* die wij voor u openen.

Algemene afspraken

1. Wat doen wij met uw gegevens?

Uw privacy is belangrijk voor ons. Wij behandelen uw persoonsgegevens daarom verantwoord en zorgvuldig. Persoonsgegevens vertellen tenslotte van alles over u. Het is voor ons essentieel dat uw informatie bij ons veilig is. Wij verwerken persoonsgegevens voor klanten. Wij hebben uw persoonsgegevens om allerlei redenen nodig. Om een klant te accepteren, maar ook om producten en diensten aan te kunnen bieden. Wij zijn graag transparant over wat wij met uw persoonsgegevens doen en vinden het belangrijk dat deze kloppen. Wij gebruiken uw persoonsgegevens voor onze dienstverlening. Het komt voor dat we uw persoonsgegevens aan derden verstrekken. Dit doen we alleen als dat nodig is voor het uitvoeren van de overeenkomst met u of om onze bedrijfsvoering efficiënt te houden. Wilt u precies weten wat wij doen met uw persoonsgegevens? Lees dan alle informatie daarover in ons Privacy Statement op www.vanlanschot.nl/privacy.

Wij nemen telefoongesprekken met u altijd op. Dit doen we omdat we dit wettelijk verplicht zijn, maar ook om mogelijke klachten goed te kunnen afwikkelen. Wij hoeven u niet bij elk telefoongesprek te vertellen dat wij het opnemen. Wij bewaren de opnames tien jaar. Na deze tien jaar vernietigen we ze. Als u een opgenomen telefoongesprek van uzelf wilt beluisteren, dan kan dat.

2. Bent u het niet eens met ons?

Bent u het niet eens met ons over iets wat te maken heeft met *beleggingen* die op uw *effectenrekening* zijn geadmineistreerd? Dan bent u verplicht om de eventuele schade te beperken. Neemt u zo snel mogelijk contact op met uw banker. Vindt u samen met uw banker geen oplossing? Dan moet u bijvoorbeeld de *effectenrekening* opzeggen en uw posities laten verkopen. Dat moet u ook doen als u op dat moment nog niet weet wat de uitkomst is van het geschil of als u nog niet weet of wij aansprakelijk zijn voor de schade.

3. Hebt u een klacht?

Als u een klacht hebt, dan kunt u dat aan ons laten weten. Wij hebben een klachtenprocedure. Die vindt u op onze website. U kunt uw klacht schriftelijk of mondeling indienen bij uw banker. Een klacht moet worden ingediend binnen één jaar nadat het feit zich heeft voorgedaan of nadat u redelijkerwijs kennis hebt kunnen nemen van het feit.

Vermeld in ieder geval uw naam, adres, postcode, woonplaats, telefoonnummer, e-mailadres en het nummer van uw *effectenrekening*. Geef een duidelijke omschrijving van uw klacht. Voeg eventueel de belangrijkste documenten toe om uw klacht te ondersteunen.

Bent u niet tevreden? Of stuurt u uw klacht liever niet naar uw banker? Dan kunt u uw klacht voorleggen aan onze afdeling Klachtenmanagement. Stuurt u dan:

- een e-mail naar klachtenmanagement@vanlanschot.com of
- een brief naar:

Van Lanschot
Afdeling Klachtenmanagement
Postbus 1021
5200 HC 's-Hertogenbosch.

Komt u er met ons niet uit? Dan kunt u uw klacht mogelijk voorleggen aan het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid), Postbus 93257, 2509 AG Den Haag. Dit moet u doen binnen drie maanden nadat u van ons reactie hebt gehad. Hoe u dit moeten de criteria die daarvoor gelden, leest u op www.kifid.nl. U kunt ook eerst bellen met het Kifid, telefoon (070) 333 89 99. In plaats daarvan kunt u met uw klacht ook naar de rechtbank in Amsterdam gaan.

4. Welke garantiestelsels zijn er?

Als De Nederlandsche Bank constateert dat Van Lanschot niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen, dan gelden het beleggerscompensatiestelsel en het depositogarantiestelsel zoals vastgesteld in de *wet*. Op grond hiervan kunnen klanten die voldoen aan bepaalde criteria worden gecompenseerd. Beide compensatiestelsels zijn uitdrukkelijk niet bedoeld voor de compensatie van verliezen die voortvloeien uit *beleggingen*.

Uw *beleggingen* vallen onder het beleggerscompensatiestelsel. Het geld op uw *effectenrekening* valt onder het depositogarantiestelsel. Het depositogarantiestelsel geldt per rekeninghouder per bank. Hebt u naast de *effectenrekening* nog andere rekeningen bij Van Lanschot? Dan wordt het saldo op al deze rekeningen bij elkaar geteld om te beoordelen of u recht hebt op compensatie uit het depositogarantiestelsel. Meer informatie over het depositogarantiestelsel vindt u in Bijlage 3 'Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)'. Ook vindt u meer informatie over de garantiestelsels op onze website, www.vanlanschot.nl.

5. Zijn uw beleggingen beschermd als Van Lanschot failliet gaat?

De meeste van uw *beleggingen* zijn beschermd door de Wet giraal effectenverkeer. Door deze wet vallen de meeste *beleggingen* niet in ons *vermogen* bij een faillissement. De Wet giraal effectenverkeer is per 1 april 2016 gewijzigd zodat derivaten zoals opties ook beschermd worden door deze wet. Daarnaast kunt u nog posities hebben in girale edelmetalen. Deze worden niet gezien als een effect en zijn daarom ook niet beschermd door de Wet giraal effectenverkeer.

Meer informatie over uw keuzemogelijkheden in de wijze van aanhouden van *beleggingen* vindt u in Bijlage 4 'Verplichte informatie over uw keuze mogelijkheden in de wijze van aanhouden van uw beleggingen' van deze *voorwaarden*.

Afspraken over uw effectenrekening

6. Waarom openen wij voor u een effectenrekening?

Op uw *effectenrekening* administreren wij zowel het geld dat beschikbaar is voor u om mee te beleggen als uw *beleggingen*. Verandert het nummer van uw *effectenrekening*? Dan gelden deze *voorwaarden* ook voor de nieuwe effectenrekening.

Als u *beleggingen* koopt dan schrijven wij deze bij op uw *effectenrekening*. Tegelijkertijd schrijven wij het bedrag dat u moet betalen van de *effectenrekening* af. Geeft u opdracht tot het verkopen van bepaalde *beleggingen*? Dan schrijven wij deze af van uw *effectenrekening*. Het bedrag waar u recht op hebt, schrijven wij bij op uw *effectenrekening*.

Van uw *effectenrekening* schrijven wij ook de kosten af zoals beschreven in hoofdstuk 3 van deze *voorwaarden*.

7. Hoe kunt u geld overschrijven naar en opnemen van uw effectenrekening?

U kunt geld van en naar uw *effectenrekening* overschrijven via uw vaste *tegenrekening* bij ons. De *tegenrekening* is een betaalrekening in euro's die u bij ons aanhoudt. U kunt een *tegenrekening* ook los afnemen bij ons. De kosten vindt u op www.vanlanschot.nl onder tarieven/sparen. Er zijn geen extra risico's verbonden aan het feit dat u ook een *tegenrekening* bij ons aanhoudt. Daarom vinden wij het afnemen van deze rekening in combinatie met uw *effectenrekening* passend.

Wilt u geld overschrijven naar uw *effectenrekening*? Zorgt u dan voor voldoende saldo op uw *tegenrekening*. U kunt het gewenste bedrag overschrijven via Mijn Van Lanschot. Ook als u geld wilt opnemen van uw *effectenrekening*, dan kunt u in Mijn Van Lanschot overmaken naar uw *tegenrekening*. Vanuit deze rekening kunt u het geld opnemen. Heeft u geen Mijn Van Lanschot, dan kunt u uw banker opdracht geven het gewenste bedrag over te schrijven van of naar uw *effectenrekening*.

In hoofdstuk 4 van deze *voorwaarden* leest u hoe wij opdrachten voor u uitvoeren en verwerken. Voor meer uitleg over hoe u kunt overboeken verwijzen wij u naar de 'Van Lanschot Zelf Beleggen Handleiding'. U kunt deze handleiding vinden op onze website, www.vanlanschot.nl/handleiding-zelf-beleggen.

8. Welke rentepercentages gelden er?

Voor de *effectenrekening* hanteren wij een rentetrap met rentetreden. Dit betekent dat de hoogte van het rentepercentage waarmee wij het rentebedrag berekenen afhankelijk is van het saldo dat op uw *effectenrekening* staat. Voor iedere rentetrede geldt een afzonderlijk rentepercentage. De rentepercentages kunnen ook negatief zijn. Dit betekent dat u geld aan ons moet betalen. Brengen wij negatieve rente in rekening? Dan mogen wij het rentebedrag afschrijven van het saldo op uw *effectenrekening*.

De rentepercentages en de rentetreden zijn variabel. Dit betekent dat wij de rentepercentages en de rentetreden altijd kunnen aanpassen. Wij informeren u altijd vooraf over een aanpassing. De hoogte van de rentepercentages en de rentetreden kunt u vinden op www.vanlanschot.nl/spaarrente. U kunt het rentepercentage ook opvragen bij uw banker.

9. Welke rente betaalt u over een debetstand op uw effectenrekening?

Een debetstand op uw *effectenrekening* is niet toegestaan. Ontstaat er vanwege onze incassering van de servicefee tijdelijk toch een debetstand? Dan betaalt u daarover debetrente. Wij bepalen het rentepercentage. We mogen dit rentepercentage altijd aanpassen. U betaalt het rentebedrag aan het eind van elk kwartaal. De hoogte van het actuele rentepercentage kunt u opvragen bij uw banker.

10. Welke informatie ontvangt u van ons over uw effectenrekening?

U kunt de actuele verdeling van uw *vermogen* en de resultaten van uw *beleggingen* op uw *effectenrekening* dagelijks inzien via Mijn Van Lanschot en de Beleggen App. U ontvangt van elke transactie rekeningafschriften en transactienota's van uw *effectenrekening*, behalve als wij dit apart met u afspreken.

Een keer per kwartaal ontvangt u van ons een rapportage. Deze portefeuillerapportages bevatten in elk geval de volgende gegevens.

- Een overzicht van de *beleggingen* op uw *effectenrekening*
- De waarde van het geld en de *beleggingen* die wij voor u aanhouden

U krijgt ook één keer per jaar een Financieel Jaaroverzicht. Dit overzicht ontvangt u van ons digitaal, tenzij wij andere afspraken met u maken. Het Financieel Jaaroverzicht kunt u uitsluitend gebruiken voor uw belastingaangifte in Nederland. Doet u aangifte in een ander land? Dan raden wij u aan om advies in te winnen bij een fiscale adviseur die de lokale vereisten van dat andere land kent zodat u op een juiste manier belastingaangifte.

11. Wat gebeurt er als u een effectenrekening hebt samen met een andere persoon?

U kunt samen met andere personen een en/en *effectenrekening* bij ons hebben. U bepaalt dan samen wat er gebeurt met de gelden en *beleggingen* op de *effectenrekening*. Wij gaan er dan vanuit dat u samen opdrachten aan ons doorgeeft. Dit kan alleen telefonisch en niet via Online Beleggen.

Hebt u een en/of *effectenrekening*? Dan mag u ook ieder apart bepalen wat er gebeurt met de gelden en *beleggingen* op de *effectenrekening*. U en de andere personen geven elkaar toestemming om ieder apart geld van de *effectenrekening* op te nemen. Wanneer we een bericht sturen naar één van u, dan gaan we ervan uit dat we dit bericht hebben gestuurd aan u allemaal. Behalve als we hierover iets anders met u hebben afgesproken. Geeft een van u aan ons een opdracht of deelt een van u ons iets mee? Dan gaan wij ervan uit dat deze persoon dit doet namens u allen.

Soms mogen wij beslissen dat u niet meer ieder apart kunt bepalen wat er gebeurt met het geld en de *beleggingen* op de *effectenrekening*. Bijvoorbeeld als u van plan bent te scheiden van uw partner en u hebt samen bij ons een *effectenrekening*. Wij sturen ieder van u dan zo snel mogelijk een brief hierover.

Ook mogen wij besluiten om een opdracht of besluit van één van u niet uit te voeren of niet toe te staan. Wij mogen dit doen als de andere persoon waarmee u de rekening hebt niet schriftelijk instemt met de opdracht of het besluit. Deze bepaling geldt niet als u een rechtspersoon bent.

12. Mag u uw vermogen op uw effectenrekening verpanden?

U mag uw *vermogen* op uw *effectenrekening* aan ons verpanden voor een krediet dat wij aan u verstrekken. Wij bepalen voor welk bedrag wij uw *vermogen* als zekerheid accepteren. De *beleggingen* in uw portefeuille zijn geen voorwerp van een effectenfinancieringstransactie.

U mag uw *vermogen* op uw *effectenrekening* niet verpanden aan een derde.

2. Zelf Beleggen

Inleiding

Zelf Beleggen bij Van Lanschot

1. Wat is Zelf Beleggen?
2. Op welke manier kunt u gebruikmaken van Zelf Beleggen?
3. Wanneer kunt u geen gebruikmaken van Zelf Beleggen?
4. Wanneer is de dienstverlening Zelf Beleggen passend voor u?
5. Wanneer is de dienstverlening Zelf Beleggen mogelijk niet passend voor u?

Overig

6. Wat moet u doen als u wilt overstappen naar een andere beleggingsdienst bij ons?
 7. Wanneer eindigt de overeenkomst?
 8. Wat gebeurt er met uw beleggingen als u overlijdt?
 9. Wat gebeurt er als u onder bewind of curatele wordt gesteld?
 10. Wat gebeurt er als u naar de Verenigde Staten van Amerika verhuist?
-

Inleiding

In dit hoofdstuk leggen we uit wat de dienstverlening Zelf Beleggen bij ons inhoudt. Daarnaast leggen we uit wat u van ons kunt verwachten en wat wij van u verwachten. Ook geven wij aan waar u op moet letten als u wilt starten met deze dienstverlening en gedurende de dienstverlening. Als laatste geven we aan wat u moet doen als u van beleggingsdienst wilt wijzigen.

Zelf Beleggen bij Van Lanschot

1. Wat is Zelf Beleggen?

Als u kiest voor de dienstverlening Zelf Beleggen bepaalt u zelf uw beleggingsbeleid, bewaakt u zelf of u met dit beleggingsbeleid uw doelstellingen behaalt en neemt u alle beleggingsbeslissingen zelf (execution only). Orders geeft u veilig en snel online aan ons door via het Van Lanschot-ordersysteem, via de Beleggen App of telefonisch via de Orderdesk. Wij zorgen voor een zorgvuldige afwikkeling.

Zelf Beleggen bestaat uit de volgende dienstverlening:

- Aanhouden van een *effectenrekening*.
- Administreren van uw *beleggingen*.
- Opstellen van portefeuillerapportages.
- Toegang tot Mijn Van Lanschot. Hierin kunt u online uw beleggingsorders invoeren en de status zien van de orders die u hebt opgegeven.
- Orders inleggen via de Beleggen App.
- Een Centrale Orderdesk waaraan u telefonisch uw orders kunt doorgeven.
- Uitvoeren van uw effectenorders.
- Verstrekken van periodieke positieoverzichten.
- Toegang tot dagelijks beleggingsnieuws en macro-economische visies via de site www.vanlanschot.nl/beleggingsnieuws.
- Dagelijkse bewaking van uw marginverplichting als u belegt in opties.

Wij brengen u via een e-mail op de hoogte als uw belegging in een optie of turbo met 10% of meer is gedaald. In het bericht noemen we ook de peildatum. Dit is de datum waarop uw belegging 10% of meer is gedaald. Als uw belegging in hetzelfde kwartaal nog verder daalt ten opzichte van de startwaarde ontvangt u bij elke volgende 10% daling wederom een bericht. Wij sturen u dit bericht op de dag na de peildatum. De 10% daling meten we ten opzichte van de initiële waarde van de belegging op moment van aankoop of -als de aankoop in een vorige rapportage periode plaatsvond- de slotkoers aan het einde van het vorige kwartaal (startwaarde). Wij kijken niet gedurende de dag of er sprake is van 10% daling. Wij kijken alleen op het einde van de dag of er sprake is van 10% daling ten opzichte van de slotkoers van de voorgaande beursdag met een correctie voor eventuele tussentijdse bijstortingen en opnames.

2. Op welke manier kunt u gebruikmaken van Zelf Beleggen?

U kunt voor uw orders gebruikmaken van de Beleggen App en Mijn Van Lanschot als u toegang tot online bankieren bij ons hebt aangevraagd. Daarnaast kunt u uw orders telefonisch doorgeven aan de Centrale Orderdesk.

De Centrale Orderdesk is bereikbaar op werkdagen tussen 8.45 uur en 17.30 uur, telefoonnummer (073) 548 37 38 of vanuit het buitenland +31 73 548 37 38.

Via Mijn Van Lanschot en de Beleggen App kunt u orders inleggen tussen 08.00 uur en 22.00 uur. Voor de uitvoering van de orders zijn wij uiteraard afhankelijk van de openingstijden van de diverse beurzen en beschikbaarheid van onze brokers. Wij raden u aan uw orders altijd met limieten in te leggen. Vooral als u uw order inlegt buiten de openingstijden van de *beurs*. Bij de meeste beleggingsfondsen kunt u geen limiet meegeven.

Uw portefeuille kunt u via Mijn Van Lanschot dag en nacht bekijken, maar tussen 03.00 uur en 06.00 uur 's nachts kunt u mogelijk te maken hebben met beperkte beschikbaar van de gegevens. U kunt ook gebruikmaken van de Beleggen App. Met deze App kunt u uw portefeuille inzien, orders inleggen, uw rendement bekijken en de regio- en/of risicospreiding volgen. De App is te downloaden via de App Store of de Google Play Store.

Op onze site www.vanlanschot.nl vindt u de macro-economische visie van Van Lanschot en plaatsen wij dagelijks algemeen beursnieuws.

3. Wanneer kunt u geen gebruik maken van Zelf Beleggen?

In de volgende situaties kunt u geen gebruik maken van Zelf Beleggen:

- Als u een effectenkrediet, geadmistreerd op uw *effectenrekening*, wilt afsluiten, waarbij u de *beleggingen* op uw *effectenrekening* als onderpand wilt gebruiken voor aankopen van *beleggingen* of andere bestedingsdoeleinden.

4. Wanneer is de dienstverlening Zelf Beleggen passend voor u?

In het algemeen is Zelf Beleggen passend voor klanten die volledig zelfstandig en zonder hulp hun *beleggingen* willen samenstellen en beheren en daarbij geen behoefte hebben aan advies.

Doorgaans zijn dit klanten die:

- op de hoogte zijn van de economische ontwikkelingen,
- interesse in en ervaring met beleggen hebben,
- de risico's begrijpen en de risico's financieel en emotioneel kunnen dragen. In het algemeen geldt: hoe hoger het verwachte rendement, hoe groter de kans op (grote) verliezen.

Of Zelf Beleggen passend is voor u, stellen wij vast met de passendheidstoets.

De passendheidstoets bestaat uit twee delen.

- Deel I. Hiermee stellen wij vast of deze dienst passend voor u is.
- Deel II. Hiermee beoordelen wij of u voldoende kennis en/of ervaring hebt om te begrijpen welke risico's aan Zelf Beleggen en aan de verschillende *beleggingen* zijn verbonden. De risico's van *beleggingen* kunnen sterk uiteenlopen.

Productontwikkelaars van *beleggingen* bepalen zowel een potentiële- als een negatieve doelmarkt voor hun product. Vervolgens bepalen wij ook een doelmarkt voor productcategorieën. Eenvoudige *beleggingen* zoals reguliere aandelen of obligaties en niet-gestructureerde beleggingsfondsen vinden wij op zichzelf altijd passend voor u. Ten aanzien van complexe *beleggingen* kunnen wij niet vaststellen of u tot de doelmarkt behoort, omdat wij niet op de hoogte zijn van al uw wensen en doelstellingen, noch van uw beleggingshorizon. Om dezelfde reden kunnen wij niet bepalen of u met betrekking tot het product behoort tot de negatieve doelmarkt. U dient dit daarom zelf vast te stellen. Dit kunt u doen door vooraf goed de *EBi* of *Eid* van de productontwikkelaar te lezen. Meestal wordt daarin voor dat product een doelmarkt benoemd. Ook dient u kennis te nemen van onze Complexe BeleggingenWijzer.

5. Wanneer is de dienstverlening Zelf Beleggen mogelijk niet passend voor u?

In een aantal gevallen kan Zelf Beleggen mogelijk niet passend zijn voor u. Bijvoorbeeld als uw *vermogen* relatief klein is. U moet bij de keuze voor deze dienstverlening rekening houden met het minimumbedrag aan vaste kosten van de dienstverlening in relatie tot de omvang van uw *vermogen* en de verwachte rendementen. Stel u hebt een portefeuille van € 5.000. De vaste kosten zijn dan jaarlijks € 200. Dat betekent 4% aan vaste kosten (exclusief variabele kosten). Als het rendement van uw *beleggingen* lager is dan 4% dan hebt u na een jaar een negatief netto rendement. Wij waarschuwen u dat uw *vermogen* in zo'n situatie snel minder waard wordt. Wij raden u dan ook af om in deze situatie voor Zelf Beleggen te kiezen. Ook als u weinig tot geen ervaring met beleggen hebt of als u wilt beleggen met een specifiek doel zoals pensioenopbouw of levensonderhoud voor uw kinderen, is Zelf Beleggen mogelijk niet passend.

Op uitdrukkelijk verzoek staan wij toe dat een wettelijk vertegenwoordiger namens een minderjarige een Overeenkomst voor Zelf Beleggen mag aangaan. Daarbij zullen we de passendheidstoets laten invullen door de wettelijke vertegenwoordiger. Zodra de minderjarige meerderjarig wordt, vragen we hem/haar de passendheidstoets zelf in te vullen.

Heeft u vragen over de passendheid van Zelf Beleggen? Dan kunt u deze vragen het beste stellen aan uw banker.

Overig

6. Wat moet u doen als u wilt overstappen naar een andere beleggingsdienst bij ons?

U neemt daarvoor contact op met uw banker. Uw banker gaat samen met u na welke andere dienstverlening passend is. Uw banker kan u ook laten weten op welke manier u kunt overstappen naar Evi, Beleggingsadvies of Vermogensbeheer.

7. Wanneer eindigt de overeenkomst?

Zowel u als wij kunnen de *overeenkomst* opzeggen door de ander een ondertekende brief te sturen. U stuurt deze naar het kantooradres van uw banker. Ook kunt u uw banker een e-mail sturen. In sommige gevallen (bijvoorbeeld bij twijfel, een en/en rekening of een en/of rekening) kunnen wij u vragen ons alsnog een ondertekende brief te sturen.

In de volgende situaties eindigt onze relatie per direct en geheel, zonder dat wij u een brief moeten sturen.

- U bent failliet, valt onder een wettelijke regeling voor schuldsanering of vraagt surséance van betaling aan.
- U houdt zich niet aan de afspraken die in de *voorwaarden* staan.
- U verhuist naar de Verenigde Staten van Amerika.

In uw brief of e-mail moet u aangeven wat u met uw *beleggingen* en geld wilt doen. U kunt ons bijvoorbeeld opdracht geven uw *beleggingen* te verkopen of over te boeken naar een andere rekening bij ons of bij een andere partij. Voor het verkopen of overboeken van uw *beleggingen* betaalt u kosten. Deze kosten vindt u in hoofdstuk 3 van deze *voorwaarden*. Geeft u in uw brief of e-mail niet aan wat u met uw *beleggingen* wilt doen? Of is het ons niet duidelijk wat u bedoelt? Dan kunnen wij de *overeenkomst* niet beëindigen en uw *effectenrekening* opheffen. Wij nemen dan contact met u op om te vragen wat uw bedoeling is. Zodra al uw opdrachten zijn verwerkt en wij de rekening kunnen opheffen, ontvangt u van ons een bevestiging van de opzegging en de datum waarop de *overeenkomst* is beëindigd.

U kunt in hoofdstuk 3 lezen welke kosten u tot beëindiging nog moet betalen.

8. Wat gebeurt er met uw beleggingen als u overlijdt?

Als u overlijdt, treden uw erfgenamen tijdelijk in uw plaats als partij bij deze *overeenkomst*. Om vast te kunnen stellen wie uw erfgenamen zijn, moeten zij ons een verklaring van erfrecht sturen of een ander document dat voor ons geldt als een verklaring van erfrecht. Daarna kunnen uw erfgenamen transacties blijven doen totdat de nalatenschap is verdeeld. Het kan zijn dat na verdeling van de nalatenschap de erfgenamen de rekening wensen aan te houden. Deze moeten dan wel een nieuwe *overeenkomst* met ons sluiten.

Hebben wij negen maanden na uw overlijden niet kunnen vaststellen wie formeel uw erfgenamen zijn of wie uw executeur is? Dan kunnen we de *overeenkomst* beëindigen. In dat geval verkopen wij alle *beleggingen* op uw *effectenrekening*. De opbrengst schrijven wij over naar uw *tegenrekening* ten behoeve van uw erfgenamen.

Deze afspraken gelden tenzij u in uw *overeenkomst* andere afspraken met ons hebt gemaakt over de afwikkeling van uw *beleggingen* als u overlijdt.

Hebt u een en/of *effectenrekening* en overlijdt één van u? Dan mag de andere persoon apart de *effectenrekening* blijven gebruiken op de manier zoals wij met u hebben afgesproken in deze *voorwaarden*.

Dit artikel geldt niet als u een rechtspersoon bent.

9. Wat gebeurt er als u onder bewind of curatele wordt gesteld?

Als u onder bewind of curatele wordt gesteld, treedt uw bewindvoerder of curator in uw plaats en mag u vertegenwoordigen. Eerst moeten we formeel weten wie uw bewindvoerder of curator is. Wij weten pas formeel wie de bewindvoerder of curator is, nadat wij de benoeming door de rechtbank hebben ontvangen. Tot die tijd dat wij formeel bericht krijgen, houden wij de rekening voor u aan en schrijven wij de kosten automatisch af van uw rekening. Uw bewindvoerder of curator is zelf verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid en om te kijken of er toestemming noodzakelijk is van de rechtbank voor het door hem of haar gevoerde beleggingsbeleid. Dit kan bijvoorbeeld noodzakelijk zijn als er sprake is van een niet-defensief beleggingsbeleid.

Hebben wij gedurende een periode van zes maanden na uw onderbewind- of curatelestelling niet kunnen vaststellen wie formeel uw bewindvoerder of curator is? Dan mogen wij alle *beleggingen* op uw rekening verkopen. De opbrengst houden we aan op uw vaste *tegenrekening*.

10. Wat gebeurt er als u naar de Verenigde Staten verhuist?

U kunt dan geen gebruik meer maken van deze beleggingsdienstverlening. Wij mogen dan alle *beleggingen* verkopen waarna wij de opbrengst overboeken naar uw *tegenrekening*. Wij nemen daarna contact met u op om andere mogelijkheden te bespreken.

3. Kosten voor Zelf Beleggen

Inleiding

Algemeen

1. Welke kosten betaalt u voor Zelf Beleggen?

Vaste directe kosten

2. Hoe berekenen wij de vaste directe kosten die u moet betalen?
3. Welke beleggingen nemen wij in de berekening van de vaste kosten niet mee als belegd vermogen?
4. Hoe ziet u welke vaste directe kosten u moet betalen?
5. Welke kosten zijn onderdeel van de vaste directe kosten (servicefee)?

Variabele directe kosten

6. Wat zijn de kosten voor aan- en verkooptransacties?
7. Hoe berekenen wij de waarde van een transactie?
8. Wat zijn variabele kosten bij emissies?
9. Wat zijn de variabele kosten bij reguliere optietransacties?

Andere variabele directe kosten

10. Hoeveel zijn de variabele directe kosten bij overige opties, zoals valutaopties, indexopties of special products?
11. Waar kunt u zien hoeveel variabele directe kosten u aan ons moet betalen?
12. Welke andere variabele directe kosten moet u ons nog meer betalen?
13. Wat zijn de belastinggerelateerde kosten?
14. Wat zijn handelskosten?
15. Welke kosten moet u betalen om uw portefeuille bij ons over te boeken naar een andere bank?
16. Hoe rekenen wij uw orders in buitenlandse valuta af?

Indirecte kosten

17. Welke kosten berekent een productontwikkelaar van een belegging?
18. Zijn er indirecte kosten die wij niet laten zien?

Overig

19. Welke btw-regels gelden er voor beleggingsdiensten?
 20. Wat gebeurt er als wij kosten aanpassen?
 21. Wat moet u nog betalen als u uw rekening Zelf Beleggen opzegt?
-

Inleiding

In dit hoofdstuk leest u alles over de kosten die wij u in rekening brengen als u kiest voor onze dienstverlening Zelf Beleggen. Dit zijn de directe kosten. De belangrijkste directe kosten zijn de vaste kosten (servicefee) en de variabele kosten voor transacties. Daarnaast kan het voorkomen dat u nog andere variabele kosten moet betalen.

Naast de directe kosten die wij in rekening brengen, zijn er ook indirecte kosten. Dit zijn de kosten die een productontwikkelaar van een belegging in rekening brengt. De indirecte kosten betaalt u niet rechtstreeks, maar zijn verwerkt in het rendement of de koers van de belegging. Een verdere uitleg van de kosten en een illustratie van de invloed van de kosten op uw rendement kunt u vinden in uw portefeuillerapportage.

Algemeen

1. Welke kosten betaalt u voor Zelf Beleggen?

U maakt gebruik of gaat gebruik maken van Zelf Beleggen. Dat betekent dat wij voor uw *beleggingen* een *effectenrekening* aanhouden. Via uw *effectenrekening* kunt u zelf de transacties doen. Voor deze dienstverlening brengen wij u vaste kosten voor de dienst en variabele kosten voor transacties in rekening (de directe kosten voor onze dienstverlening). Hierna leest u een beschrijving van de vaste en variabele kosten.

Kosten beïnvloeden het netto rendement van uw *beleggingen*. Daarom is het belangrijk dat u een goed inzicht hebt in die kosten. U ontvangt van ons voorafgaand aan een transactie een inschatting van de variabele directe en indirecte kosten. De daadwerkelijke variabele kosten die u uiteindelijk moet betalen ziet u op uw transactienota. U ontvangt per kwartaal een overzicht van ons met zowel de directe kosten voor onze dienstverlening als een inschatting van de indirecte kosten van de *beleggingen* op uw *effectenrekening*. Ook vindt u daarin een verdere uitleg van de kosten en een illustratie van de invloed van de kosten op uw rendement.

Vaste directe kosten

2. Hoe berekenen wij de vaste directe kosten die u moet betalen?

Voor de bewaring en administratie van uw *beleggingen* berekenen wij een servicefee van 0,15% over uw belegd *vermogen* met een minimum van € 200 per jaar.

- Voor de berekening gaan we uit van uw gemiddelde belegde *vermogen* in dat kwartaal. Het belegde *vermogen* is de totale waarde van alle *beleggingen* (inclusief opgelopen rente bij uw obligaties) op uw rekening. Het geld op uw rekening tellen wij niet mee. Uw gemiddelde belegde *vermogen* berekenen wij als volgt. Aan het eind van iedere maand bepalen wij de waarde van uw belegde *vermogen*. Aan het eind van ieder kwartaal tellen we de waarden van de vier laatste maanden bij elkaar op en delen deze door vier.
- Als uw vaste kosten lager zijn dan het minimumbedrag, dan moet u het minimumbedrag betalen.
- De vaste kosten betaalt u per kwartaal achteraf.
- De servicefee is vrijgesteld van btw.

3. Welke beleggingen nemen wij in de berekening van de vaste kosten niet mee als belegd vermogen?

Wij brengen geen servicefee in rekening over:

- de premiewaarden van uw optiebeleggingen;
- de waarden van stockdividenden en claims;
- de waarde van uw *beleggingen* in Egeria en/of Gilde;
- de waarde van uw *beleggingen* in bestaande structured products (in 2013 of eerder) uitgegeven door Van Lanschot, Kempen & Co of Kempen Capital Management;
- de waarde van uw *beleggingen* in Side Pockets Theta, Global Opportunities Fund en/of Cadogan.

4. Hoe ziet u welke vaste directe kosten u moet betalen?

Aan het begin van elk kwartaal ontvangt u een nota over het vorige kwartaal. Wij streven ernaar om deze nota binnen twee weken na het einde van een kwartaal naar u te sturen. Op deze nota kunt u zien hoe wij de vaste kosten hebben berekend. Daarnaast ziet u op de nota het bedrag dat u moet betalen. Dit bedrag schrijven wij automatisch af van uw rekening. Op het rekeningafschrift of het online overzicht van uw rekening ziet u de afschrijving van het bedrag. De vaste kosten nemen wij mee bij de berekening van het nettorendement van uw portefeuille.

5. Welke kosten zijn onderdeel van de vaste directe kosten (servicefee)?

De vaste kosten berekenen wij voor onze dienstverlening voor Zelf Beleggen. De volgende kosten zijn onderdeel van de vaste kosten. Voor alle duidelijkheid: deze kosten brengen wij niet apart bij u in rekening.

- Kosten voor het administreren en bewaren van uw *beleggingen*
- Kosten voor het incasseren van coupons en dividenden
- De aanvullende kosten bij het contant uitbetalen van coupons en dividenden
- Kosten bij het aflossen van betaalbaar gestelde obligaties door een debiteur
- De aanvullende kosten bij het contant uitbetalen van betaalbaar gestelde obligaties
- Kosten voor het terugvorderen van buitenlandse dividendbelasting over dividenden die betaalbaar zijn gesteld vanaf 1 januari 2014. Voor het terugvorderen van buitenlandse dividendbelasting, betaalbaar gesteld voor 1 januari 2014 moet u wel kosten betalen. Deze kosten zijn dan 5% over het terug te vorderen bedrag, met een minimum van € 20 per regel. Voor extra activiteiten berekenen wij een uurtarief van € 150. Meer informatie over het terugvorderen van buitenlandse dividendbelasting kunt u lezen in hoofdstuk 4.
- Kosten voor een opgave van de successiewaarde van een portefeuille. U of uw erfgenamen kunnen bij ons een opgave voor een portefeuille opvragen waarbij wij de successiewaarden aangeven. Deze hebt u nodig voor uw aangifte.
- Broker- en verwerkingskosten. Brokerkosten zijn de kosten die wij aan een broker moeten betalen om uw transactie uit te laten voeren. Verwerkingskosten zijn de overige kosten die wij moeten betalen aan derden of intern om uw transacties te laten uitvoeren.
- Kosten voor corporate actions. Voor de administratieve afhandeling van corporate actions berekenen wij geen aanvullende kosten. Als de corporate action leidt tot aan- of verkooptransacties, berekenen wij wel de reguliere variabele kosten zoals genoemd bij punt 6 van dit hoofdstuk. Een verdere uitleg van corporate actions vindt u bij punt 3 van hoofdstuk 4.

Variabele directe kosten

6. Wat zijn de kosten voor aan- en verkooptransacties?

Bij een aan- of verkooptransactie brengen wij 0,2% over het transactiebedrag met een minimum van € 20 per transactie in rekening. De variabele kosten van transacties zijn vrijgesteld van btw. Deze kosten gelden per transactie voor:

- de aan- en verkoop van beleggingsfondsen, aandelen, obligaties en gestructureerde producten;
- de aan- en verkooptransacties van stockdividenden, warrants, claims;
- de uitoefening (exercises) of aanwijzing (assignments) van aandelen- en obligatieopties;
- de aan- en verkooptransacties van edelmetalen;
- de aan- of verkooptransacties die als gevolg van een corporate action plaatsvinden.

Voor optietransacties hanteren wij andere variabele kosten. Deze staan in punt 9 van dit hoofdstuk. Voorafgaand aan een transactie ontvangt u van ons informatie over deze kosten.

Na het bevestigen van een order ontvangt u een kosteninschatting via een notificatiebericht in Mijn Van Lanschot. Indien u geen toegang hebt tot Mijn Van Lanschot ontvangt u een notificatie per e-mail. De daadwerkelijke kosten die u uiteindelijk moet betalen voor uw transactie ziet u op uw transactienota.

Meer informatie hierover kunt u nalezen in de [Handleiding Zelf Beleggen](#) onder "Uitleg Notificatiebericht kosteninzicht".

7. Hoe berekenen wij de waarde van een transactie?

- Bij een aan- en verkoop van obligaties berekenen wij de waarde van de transactie door het aantal eenheden te vermenigvuldigen met de coupure en de koers waartegen de transactie is uitgevoerd, inclusief de meegekochte en meeverkochte rente.

- Bij een aan- en verkoop van alle overige *beleggingen* berekenen wij de waarde door het aantal eenheden te vermenigvuldigen met de koers waartegen de transactie is uitgevoerd.

8. Wat zijn variabele kosten bij emissies?

In de meeste gevallen betaalt u bij de introductie van een nieuwe belegging (een emissie) de reguliere variabele kosten. In sommige gevallen betaalt u aan de uitgevende instelling op de toegewezen stukken een bepaalde opslag op de uitgiftekoers. Deze opslag is een vergoeding voor de kosten die verband houden met de distributie van de belegging en de marketinginspanningen. Als een dergelijke opslag geldt, staat dat vermeld in het prospectus van de belegging en berekenen wij geen variabele kosten bij de emissie. U kunt bij uw private banker per emissie opvragen of een opslag moet worden betaald en hoe deze wordt berekend.

9. Wat zijn de variabele kosten bij reguliere optietransacties?

Bij de aan- en verkoop van alle binnen- en buitenlandse opties € 3 per contract met een minimum van € 20 per transactie. Hieronder vindt u een overzicht van de variabele kosten bij reguliere optietransacties. Deze variabele kosten zijn vrijgesteld van btw.

Openings- en sluitingstransacties

Bij openings- en sluitingstransacties betaalt u ons € 3 per contract met een minimum van € 20 per transactie. Als de provisie op uw transactie meer is dan de helft van de effectieve waarde dan berekenen wij uitsluitend de helft van de effectieve waarde als provisie. Doet u een sluitingstransactie (closing buy of closing sell) op de markt en is de premie per contract € 0,05 of lager? Dan hoeft u ons geen kosten te betalen. Wij lichten dit toe aan de hand van drie voorbeelden.

Voorbeeld 1

U koopt (open buy) drie callopties op de AEX-index en u betaalt € 6,50 premie per contract. De kosten zijn $3 \times € 3 = € 9,-$. Uw variabele kosten zijn € 20. Dit zijn de minimale kosten voor deze transactie.

Voorbeeld 2

U verkoopt/schrijft (open sell) 20 callopties op Unilever en u ontvangt € 0,75 premie per contract. De kosten zijn $20 \times € 3$. Uw variabele kosten bedragen € 60.

Voorbeeld 3

U sluit uw positie callopties Unilever uit voorbeeld 2 (closing buy) en u betaalt € 0,50 premie per contract. De kosten zijn $20 \times € 3$. Uw variabele kosten bedragen € 60.

Uitoefenings- en aanwijzingstransacties

Bij de uitoefening (exercise) of aanwijzing (assignment) van aandelen- en obligatieopties berekenen wij de variabele kosten van aandelen en obligaties zoals uitgelegd bij onderdeel 7 van dit hoofdstuk.

Andere variabele directe kosten

10. Hoeveel zijn de variabele directe kosten bij overige opties, zoals valutaopties, indexopties of special products?

De variabele kosten die u ons moet betalen voor openings- en sluitingstransacties, zijn hetzelfde bij overige opties als bij reguliere optietransacties. Dit hebben wij bij punt 9 in dit hoofdstuk uitgelegd.

Uitoefenings- en aanwijzingstransacties

Bij de uitoefening (exercise) of aanwijzing (assignment) van overige opties betaalt u geen variabele kosten.

11. Waar kunt u zien hoeveel variabele directe kosten u aan ons moet betalen?

Voorafgaand aan een transactie ontvangt u van ons informatie via de Beleggen App of telefonisch over deze kosten. Op de transactienota die u na elke uitgevoerde transactie ontvangt, ziet u de berekende kosten.

12. Welke andere variabele directe kosten moet u ons nog meer betalen?

Naast de variabele kosten voor transacties moet u soms nog een aantal andere variabele kosten betalen.

- Belastinggerelateerde kosten
- Kosten die wij apart aan productontwikkelaars van *beleggingen* moeten betalen, zoals handelskosten
- Leveringskosten bij overboeken op uw verzoek van uw portefeuille naar een andere bank
- Kosten voor het omrekenen van buitenlandse valuta naar euro (valutakosten).

In de punten hieronder lichten we de handelskosten, belastinggerelateerde kosten en de valutakosten verder toe.

13. Wat zijn de belastinggerelateerde kosten?

Hieronder vindt u een overzicht van de meest voorkomende belastinggerelateerde kosten van een aantal landen. Belastinggerelateerde kosten zijn vrijgesteld van btw. Bij transacties in sommige buitenlandse *beleggingen* wordt transactiebelasting gerekend. Dit wordt ook wel Financial Transaction Tax (FTT) of Stamp duty genoemd.

Stamp duty

Stamp duty is een belasting die geheven wordt in Engeland, Ierland en Hong Kong. Hierop hebben wij geen invloed. De ingehouden stamp duty moet u aan ons betalen.

- Engeland: 0,5% over het gehele aankoopbedrag
- Ierland: 1,0% over het gehele aankoopbedrag
- Hong Kong: 0,1% over het gehele aan- of verkoopbedrag

Financiële transactiebelasting (FTT)

Financiële transactiebelasting geldt momenteel voor onderstaande landen. Het kan zijn dat meer landen deze belasting invoeren. Uiteraard informeren wij u hierover en passen deze voorwaarden zo snel mogelijk (daarna) aan.

Frankrijk

Bij aankoop van *beleggingen* van Franse bedrijven met een hoofdkantoor in Frankrijk en een marktkapitalisatie van minimaal 1 miljard euro, betaalt u 0,3% over de aankoopwaarde.

Spanje

Bij aankoop van *beleggingen* op de Spaanse beurs van bedrijven met een marktkapitalisatie van minimaal 1 miljard euro, betaalt u 0,2% over de aankoopwaarde.

Italië

Bij aankopen op een *beurs* van aandelen of op aandelen lijkende *beleggingen* moet u 0,12% betalen over het gehele aankoopbedrag. Doet u een aankoop buiten een *beurs* om? Dan betaalt u kosten van 0,22% over het gehele aankoopbedrag.

In ons Orderuitvoeringsbeleid staat dat wij aandelen via een *beurs* kopen. Deze hogere kosten zijn daardoor niet op uw transacties van toepassing. De *beleggingen* waar deze belasting over wordt geheven zijn onder meer:

- aandelen van ondernemingen die hun hoofdvestiging in Italië hebben en een marktwaarde van meer dan 500 miljoen euro (gemeten op 1 december in het voorgaande jaar); en
- andere op bovengenoemde aandelen lijkende *beleggingen*, zoals certificaten van aandelen, stemrechtcertificaten en converteerbare obligaties.

Voor derivaten moeten u en uw tegenpartij kosten betalen. Daarnaast wordt in het geval u een optie uitoefent, de verkrijging van de *beleggingen* ook belast voor 0,12% over het gehele verkrijgingsbedrag (aantal *beleggingen* x beurskoers).

14. Wat zijn handelskosten?

Handelskosten zijn kosten (waaronder toe- en uittreedkosten) die wij moeten betalen aan productontwikkelaars van *beleggingen*, zoals bijvoorbeeld beleggingsfondsen en gestructureerde producten. Deze kosten zijn opgenomen in de prospectus van het beleggingsfonds of gestructureerde product. Meestal zijn deze kosten verwerkt in de aan- of verkoopkoers van de belegging. Brengt de productontwikkelaar deze kosten apart in rekening? Dan berekenen wij deze afzonderlijk aan u door. Handelskosten zijn vrijgesteld van btw.

15. Welke kosten moet u betalen om uw portefeuille bij ons over te boeken naar een andere bank?

Wilt u uw portefeuille overboeken naar een andere bank? Dan moet u daarvoor betalen. U moet betalen voor de girale leveringen van *beleggingen* van uw beleggingsdepot bij ons naar een beleggingsdepot bij een andere bank. Deze kosten berekenen wij per belegging (titel). Het maakt daarbij niet uit of de levering naar een bank binnen of buiten Europa plaatsvindt. De kosten bedragen:

- € 18,15 (incl. btw) voor een belegging die op een *beurs* binnen Europa genoteerd is;
- € 24,20 (incl. btw) voor een belegging die op een *beurs* buiten Europa genoteerd is;
- € 60,50 (incl. btw) voor een belegging die niet-beursgenoteerd is.

Voor een overboeking van uw portefeuille naar een rekening binnen de bank of haar dochterondernemingen hoeft u geen kosten te betalen.

16. Hoe rekenen wij uw orders in buitenlandse valuta af?

Geeft u een order op voor een belegging die een andere valuta heeft dan de euro? En hebt u bij ons geen rekening in deze valuta? Dan rekenen wij uw order om naar de euro. U ziet op uw transactienota de valutakoers die wij gebruiken om uw order af te rekenen. De valutakoers die we gebruiken bij de afrekening van uw koop- of verkooporder wordt een aantal keer per dag vastgesteld en is de actuele koers die in het systeem op dat moment beschikbaar is, plus of min een aantal pips.

Pip is de afkorting van 'percentage in point'. De meest valutakoersen noteren in vier cijfers achter de komma. De kleinst mogelijke verandering van een valutakoers is de verandering van één punt van het laatste cijfer achter de komma. Die verandering wordt pip genoemd. Als voorbeeld een verandering van de USD koers van 1.0641 naar 1.0640 is 1 pip. Een verandering in de SEK koers van 9.4260 naar 9.4270 is 10 pips.

Bij een kooporder trekken wij het aantal pips van de koers af. Bij een verkooporder tellen wij het aantal pips bij de koers op. Het aantal pips dat wij aftrekken of optellen is een vergoeding voor het risico dat wij lopen bij de valutatransactie, de kosten en het onderhoud van het systeem dat we gebruiken en een winstopslag.

In de tabel ziet u per buitenlandse valuta hoeveel pips we bij de koers aftrekken of optellen. Dit zijn de valuta die we op dit moment het meest gebruiken.

Aantal pips per buitenlandse valuta

Valuta	Aantal pips	Valuta	Aantal pips
AUD	50	HKD	330
CAD	50	JPY	4750
CHF	40	NOK	350
DKK	280	SEK	350
GBP	32	USD	40

Bij een valutatransactie lopen wij risico, omdat we achteraf de buitenlandse valuta zelf nog moeten kopen of verkopen. De koers die wij daarbij krijgen, wijkt vaak af van de koers waartegen wij voor u de koop of verkoop hebben afgerekend.

Indien Van Lanschot geen correspondentbank aanhoudt in een bepaald land, dan zal de omrekenkoers van de vreemde valuta worden vastgesteld door de depotbank waar uw belegging op dat moment wordt bewaard.

Als u vaker transacties in een vreemde muntsoort doet, kunt u gebruikmaken van de effectenrekening Multicurrency. U moet dan ook bij ons een rekening-courant in die vreemde muntsoort hebben als tegenrekening. U kunt een effectenrekening Multicurrency aanvragen bij uw private banker. Wanneer u beschikt over een effectenrekening Multicurrency kunt u contact opnemen met de orderdesk of met uw private banker om de mogelijkheden voor een separate koers te bespreken.

De valutakosten die wij in rekening brengen ziet u terug op uw (digitale) transactienota. Ook ziet u de valutakosten in uw portefeuillerapportage.

Indirecte kosten

17. Welke kosten berekent een productontwikkelaar van een belegging?

De makers of productontwikkelaars van *beleggingen* berekenen ook kosten. Het gaat hier vooral om beleggingsfondsen en gestructureerde producten. Deze kosten worden niet rechtstreeks bij u in rekening gebracht, maar zijn verwerkt in het rendement of de koers van de belegging. Deze indirecte kosten bij *beleggingen* bestaan onder meer uit de management fee, administratiekosten, accountantskosten, vergunningen, belastingen, transactiekosten van *beleggingen* en de bewaarvergoeding.

Productontwikkelaars zijn verplicht om alle kosten van een belegging te tonen in een officieel document, een *EBi* of een *Eid*. In het *Eid* kunt u de totale kosten zien die over de looptijd van de belegging in rekening worden gebracht. U ziet de kosten uitgedrukt in een geldbedrag en in procenten. In de *EBi* ziet u de lopende kosten van een beleggingsfonds in procenten op jaarbasis. De lopende kosten van een beleggingsfonds worden ook wel Ongoing charges figure (OCF) genoemd. Wij tonen deze indirecte kosten in uw portefeuillerapportage. Ook laten wij de invloed zien van de kosten op het rendement van uw portefeuille. De procentuele kosten op jaarbasis van iedere belegging kunt u zien bij het positieoverzicht. Met behulp van deze kosten per belegging berekenen we ook de indirecte kosten over de gehele portefeuille op jaarbasis. Voor die berekening hanteren we de aanname dat de samenstelling van de portefeuille vanaf rapportagedatum het hele jaar ongewijzigd blijft. Daarom blijft de opgave van de indirecte kosten altijd een schatting. Een verdere toelichting vindt u in de portefeuillerapportage zelf. U ontvangt informatie over deze kosten voorafgaand aan de transactie.

18. Zijn er indirecte kosten die wij niet laten zien?

Als u een transactie doet is de koers die u betaalt, de koers die wij voor u op de markt hebben gerealiseerd. Echter, bij transacties kunnen op het moment van handel de bied- en laatkoers op de markt van elkaar verschillen. Er kan dan sprake zijn van transactiekosten. Dit is niet hetzelfde als de valutakosten beschreven onder punt 14. van dit hoofdstuk. Of er sprake is van transactiekosten is afhankelijk van onder andere de markt, de verhouding tussen vraag en aanbod en de relatieve omvang van de transactie. Wij kunnen deze kosten daarom niet vooraf en niet achteraf laten zien.

Overig

19. Welke btw-regels gelden er voor beleggingsdiensten?

Over diensten die een bank levert in Nederland is in principe btw verschuldigd. Uitzondering hierop zijn de diensten die zijn vrijgesteld van btw, zoals bepaalde diensten met betrekking tot *beleggingen*, kredietverlening en betalingsverkeer. Als in deze *voorwaarden* achter een kostenpost staat dat het inclusief btw is, dan zijn de kosten in beginsel belast met 21% btw en is de btw bij de prijs inbegrepen.

Nederlandse btw is in beginsel alleen verschuldigd als de dienst in Nederland plaatsvindt. In bepaalde gevallen is de dienst ook belast als deze binnen de EU wordt verricht aan een particulier. In geval van internationale dienstverlening moet daarom voor de toepassing van de btw-wetgeving nader worden beoordeeld waar de dienst plaatsvindt. Om te bepalen of een dienst volgens de btw-wetgeving in Nederland plaatsvindt (en een bank dus btw in rekening moet brengen), gelden de volgende hoofdregels.

Diensten business-to-business

Als een bank de dienst verleent aan een ondernemer met een btw-identificatienummer, dan is de plaats van dienst het land waar deze ondernemer is gevestigd. De btw-wetgeving van dat land is dan van toepassing. Stel, wij verlenen een btw-plichtige dienst aan een ondernemer in Engeland. Dan is de btw-wetgeving van Engeland van toepassing. Op de factuur staat dan 'reverse charge'. Dit betekent dat door de ondernemer in Engeland Engelse btw moet worden afgedragen.

Diensten business-to-consumer

Verleent een bank een dienst aan een particuliere klant of vennootschap die zich voor de btw niet als ondernemer kwalificeert (geen btw-identificatienummer)? Dan is de plaats van dienst het land waar de dienstverlener is gevestigd van toepassing. In dit geval vindt de dienst plaats in Nederland en brengen wij Nederlandse btw in rekening. Deze regel geldt alleen als de (particuliere) afnemer van de dienst in de Europese Unie woont of is gevestigd. Woont de afnemer niet in de Europese Unie? Dan is er geen Nederlandse btw verschuldigd. Stel, wij verlenen een btw-plichtige dienst aan een particuliere klant die in Frankrijk woont. Dan is de plaats van dienst Nederland en wordt Nederlandse btw in rekening gebracht.

20. Wat gebeurt er als wij kosten aanpassen?

Wij mogen de kosten voor onze dienstverlening Zelf Beleggen op elk moment aanpassen. Wij laten u dat minimaal 30 dagen voordat de aanpassing ingaat weten. Bent u het niet eens met een aanpassing? Dan kunt u de beleggingsrelatie met ons beëindigen door ons een ondertekende brief of e-mail te sturen.

21. Wat moet u nog betalen als u uw rekening Zelf Beleggen opzegt?

Wilt u uw rekening Zelf Beleggen opzeggen? U betaalt de vaste kosten tot aan de datum waarop de rekening is beëindigd. Ook moet u mogelijk nog variabele kosten betalen, bijvoorbeeld handelskosten bij het verkopen van bepaalde *beleggingen* of kosten voor het terugvorderen van bronbelasting. De vaste kosten voor onze dienstverlening Zelf Beleggen blijven wij alleen afschrijven als sprake is van een situatie zoals omschreven in de *voorwaarden*. Dit is bijvoorbeeld het geval als de andere rekeninghouder na uw overlijden gebruik blijft maken van de *effectenrekening*.

4. Overige voorwaarden

Inleiding

Soorten beleggers

1. Welke verschillende soorten beleggers kennen wij?
2. Bent u een niet-professionele belegger?

Bewaring en administratie

3. De bewaring en administratie van uw beleggingen
4. Hoe kunt u buitenlandse bronbelasting terugvorderen?
5. Waardering van uw beleggingen
6. Bewaart een derde namens ons uw beleggingen?
7. Wij mogen weigeren om bepaalde beleggingen voor u te bewaren.
8. Wat is een class action?

Geven en uitvoeren van opdrachten

9. Hoe geeft u ons een opdracht?
10. Geeft u ons een opdracht op een manier die wij niet hebben afgesproken met u?
11. Welk type orders kunt u opgeven?
12. Hoe voeren wij uw opdracht uit?
13. Hoe verwerken wij uw opdracht?
14. Welke informatie over uw beleggingen krijgt u van ons?

Geven en uitvoeren van opdrachten voor beursopties

15. Hoe geeft u ons een opdracht voor een beursoptie?
16. Wat is de looptijd van mijn opdracht voor een beursoptie?
17. Wat zijn de regels voor positielimieten en uitoefenlimieten?
18. Hoe kunnen uw opties worden afgewikkeld?
19. Wat doen wij als uw opties worden afgewikkeld?
20. Wat is een marginverplichting?
21. Hoe kunt u aan uw marginverplichting voldoen?
22. Kunt u ongedekt callopties schrijven?
23. Welke procedure hanteren wij bij een dekkingstekort?
24. Is Van Lanschot uw tegenpartij bij handel in beursopties?

Overige informatie

25. Wie is verantwoordelijk?
 26. Wat houdt ons pandrecht in?
 27. Informatie over beurskoersen
 28. Wat moet u doen als u belegt in Amerikaanse beleggingen?
 29. Wat moet u doen als u een 'US-person' bent en belegt in niet-Amerikaanse beleggingsfondsen?
-

Inleiding

In dit hoofdstuk leest u welke afspraken wij nog meer met elkaar maken. Deze gaan onder meer over het soort belegger dat u bent en wat u moet doen als er iets verandert in uw persoonlijke situatie. Verder kunt u lezen hoe wij uw *beleggingen* administreren en bewaren. Ook spreken wij af hoe wij contact hebben met elkaar en hoe u orders aan ons door kunt geven.

Soorten beleggers

1. Welke verschillende soorten beleggers kennen wij?

In de wet staan verschillende soorten beleggers genoemd. Per soort is voorgeschreven welk niveau van bescherming de belegger moet krijgen. Deze bescherming houdt niet in dat de belegger wordt beschermd tegen koersverlies. De wet gaat vooral over de hoeveelheid en inhoud van de informatie die wij moeten geven aan de belegger. Volgens de wet definiëren wij de volgende soorten beleggers:

- niet-professioneel,
- professioneel,
- in aanmerking komende tegenpartij, zoals sommige verzekeraars, beleggingsfondsen of banken.

Als u geen bericht van ons ontvangt, hebben wij u aangemerkt als 'niet-professionele belegger'. U valt daarmee in de categorie waarvoor de hoogste bescherming geldt. U kunt maar in één categorie worden ingedeeld. Het maakt daarbij niet uit of u meer rekeningen hebt. Wij kunnen u niet per opdracht of per soort *belegging* in een andere categorie indelen.

Als u meer of minder bescherming wilt, dan kunt u ons één keer vragen om u in te delen in een andere categorie. Wij mogen zelf beslissen of we wel of niet akkoord gaan met uw verzoek. We keuren een verzoek om minder bescherming alleen goed, als u aan alle voorwaarden voldoet die worden genoemd in de wet. Wij bevestigen dat aan u met een brief.

2. Bent u een niet-professionele belegger?

Wij vragen u om informatie om te beoordelen of de dienstverlening Zelf Beleggen voor u passend is. Zo vragen we hoeveel u weet van beleggen en hoeveel ervaring u met beleggen hebt. Het is uw verantwoordelijkheid om ons de juiste informatie te geven. Wij hoeven niet te controleren of alle informatie die u ons geeft klopt. Geeft u ons niet alle informatie die wij nodig hebben, of is de informatie die u ons geeft niet juist? Dan kan het zijn dat wij de passendheid van de dienst niet goed kunnen vaststellen. In dat geval waarschuwen wij u daarvoor.

Bewaring en administratie

3. De bewaring en administratie van uw beleggingen

Wanneer u een rekening opent, geeft u ons de opdracht om:

- uw *beleggingen* voor u te bewaren,
- administratieve beheerhandelingen te verrichten die met uw *beleggingen* te maken hebben,
- uw *beleggingen* op uw rekening te administreren.

Er zijn verschillende administratieve beheerhandelingen (wij noemen dit 'corporate actions') die met uw *beleggingen* te maken hebben.

- Het innen van rentebedragen, aflossingen en dividenden.
- Het uitoefenen en verkopen van claimrechten (ook wel claims genoemd) in het geval van een claimmissie.
- Het verrichten van conversiehandelingen; dit zijn handelingen die wij voor u kunnen uitvoeren in bepaalde situaties, bijvoorbeeld bij het ingaan op een openbaar bod, het omwisselen van warrants of converteerbare obligaties in aandelen, het laten uitkeren van keuzedividend in aandelen of in geld en dergelijke.
- Het administratief verwerken van de gevolgen van een overname of fusie van de uitgever van uw *belegging*.
- Het registreren van uw *belegging*, waardoor u bijvoorbeeld kunt deelnemen aan een aandeelhoudersvergadering. U behoudt zelf het stemrecht over uw *beleggingen*. Wij stemmen niet namens u.

Aandeelhoudersvergaderingen, eenvoudige en ingewikkelde corporate actions

Wij maken onderscheid tussen aandeelhoudersvergaderingen, eenvoudige en ingewikkelde corporate actions. Bij eenvoudige corporate actions vindt er alleen een afwikkeling van de corporate action plaats, bijvoorbeeld uitkering van dividend, naamswijziging of aflossing van een obligatie. Bij ingewikkelde corporate actions kunnen wij u vragen om een keuze te maken, bijvoorbeeld een openbaar bod, claimemissie of een overname of fusie met een keuzemogelijkheid.

Informatievoorziening bij aandeelhoudersvergaderingen, eenvoudige en ingewikkelde corporate actions

In onze informatievoorziening maken wij onderscheid tussen aandelen van Europese beursgenoteerde vennootschappen en overige beleggingen. Onder overige beleggingen vallen bijvoorbeeld aandelen van vennootschappen van buiten de Europese Unie, obligaties en beleggingsfondsen.

Aandelen van Europese beursgenoteerde vennootschappen

Wij informeren u actief over aandeelhoudersvergaderingen, eenvoudige en ingewikkelde corporate actions met betrekking tot aandelen van Europese beursgenoteerde vennootschappen, zoals voortvloeit uit Europese regelgeving inzake aandeelhoudersrechten. Wij informeren u, voor alle Europese beursgenoteerde vennootschappen waar u direct aandeelhouder van bent, zo snel als mogelijk nadat wij informatie over de corporate action ontvangen. Wij informeren u via een notificatie per email met een verwijzing naar Mijn van Lanschot voor meer informatie. Wilt u deze notificaties liever niet ontvangen? U kunt de berichtgeving hiervoor uitzetten in Mijn van Lanschot. Er wordt dan ook geen informatie opgeslagen in Mijn van Lanschot. Beschikt u nog niet over Mijn van Lanschot en wenst u de notificaties en bijbehorende berichten wel te ontvangen? Dan dient u Mijn van Lanschot aan te vragen. Als u dat niet doet dan gaan wij er vanuit dat u deze berichten niet wenst te ontvangen. Wanneer er sprake is van een ingewikkelde corporate action, bijvoorbeeld wanneer een onderneming u de mogelijkheid biedt om een keuze te maken, ontvangt u naast de notificatie ook nog een aparte brief. Deze kunnen wij u ook digitaal versturen.

Aandelen van niet-Europese beursgenoteerde vennootschappen en overige beleggingen

Voor corporate actions van niet-Europese beursgenoteerde vennootschappen en overige beleggingen geldt dat wij u in de meeste gevallen alleen informeren bij meer ingewikkelde corporate actions, mits wij de informatie via onze kanalen tijdig en volledig ontvangen. U ontvangt hierover een brief. Deze kunnen wij u ook digitaal versturen. Wij zijn alleen verplicht u de informatie te geven die wij via onze eigen informatiekanaal krijgen over uw belegging.

Uitoefening van uw rechten

Als u een keuze kunt maken dan kunnen wij u vragen om een instructie. Wij kunnen dan aangeven wat wij doen als u vóór een bepaalde datum niets laat weten. Hebben wij uw instructie niet vóór de aangegeven datum ontvangen? Dan voeren wij de corporate action uit op de manier waarvan wij denken dat die voor u het beste is en die wij aan u hebben aangegeven. Wij houden daarbij rekening met vergelijkbare gevallen. Wij gaan er in dat geval vanuit dat u ons daarvoor toestemming hebt gegeven. Er wordt bijvoorbeeld een openbaar bod uitgebracht op één van uw beleggingen en wij hebben aangegeven dat wij uw beleggingen aanmelden. Dan mogen wij dat doen, tenzij u vóór een bepaalde datum hebt aangegeven dat niet te willen. Wij zijn overigens niet verplicht om dat te doen.

Bij eenvoudige corporate actions kunt u ervoor kiezen om ons een standaardinstructie te geven, zodat u niet voor elke corporate action apart uw keuze hoeft door te geven. Bij een keuzedividend van buitenlandse beleggingen hanteren wij altijd een uitbetaling in geld. Bij ingewikkelde corporate actions is het niet mogelijk om een standaardinstructie op te geven en vragen wij u apart om uw keuze aan ons door te geven.

Verwerking van corporate actions

Als wij corporate actions voor u verwerken, dan ontvangt u altijd een nota waarin we de detailgegevens bevestigen. Afhankelijk van uw voorkeur ontvangt u deze via Mijn van Lanschot of per post.

Bewaring

Wij mogen voor uw rekening en risico derden inschakelen bij de bewaring van uw beleggingen, zoals een (buitenlandse) bank of centrale bewaarinstelling. Wij kiezen die derden zorgvuldig. Als die keuze zorgvuldig is gedaan en u lijdt toch schade, dan zijn wij daarvoor niet verantwoordelijk. Natuurlijk helpen wij u de schade zoveel mogelijk te beperken. Wilt u beleggen in een land waar we geen buitenlandse bank als partner hebben? En worden we door uw keuze voor een belegging gedwongen tot het aangaan van een relatie met een niet door ons geselecteerde derde? Dan zijn wij daarvoor niet verantwoordelijk.

4. Hoe kunt u buitenlandse bronbelasting terugvorderen?

U kunt ons machtigen om voor bepaalde landen bronbelasting terug te vorderen.

Bronbelasting wordt geheven op dividend en couponinkomsten in het land waarin de uitgevende instelling gevestigd is. Deze bronbelasting wordt direct bij uitbetaling afgedragen aan de belastingdienst in het land van de uitgevende instelling. Ter voorkoming van dubbele belastingheffing heeft Nederland met diverse landen belastingverdragen afgesloten. Als een dergelijk belastingverdrag hierin voorziet kan het tarief van de geheven bronbelasting verminderd worden.

In de praktijk komt het nogal eens voor dat in het buitenland meer belasting wordt ingehouden dan op basis van het verdrag tussen Nederland en het desbetreffende land is toegestaan. Afgesproken is bijvoorbeeld dat het desbetreffende land de dividenden voor 15% mag belasten. Dit land houdt echter geen rekening met het verdrag en houdt 30% dividendbelasting in. Hiervan kan 15% verrekend worden zoals afgesproken in het verdrag. Het overige percentage kunt u, of wij namens u, terugvragen bij de belastingautoriteiten van het desbetreffende land.

Er zijn verschillende vormen van belastingvermindering:

- a. Volledige of gedeeltelijke vrijstelling aan de bron van belasting op dividend- en couponuitkeringen.
- b. Terugvorderen van bronbelasting voor zover het betaalde bedrag aan bronbelasting hoger is dan het verdragspercentage.

U kunt ons machtigen om jaarlijks de belasting voor u terug te vorderen. Waar mogelijk realiseren wij vrijstelling of gedeeltelijke vrijstelling aan de bron. Indien dit niet mogelijk is dan proberen wij voor u de belasting terug te vorderen die boven het verdragstarief is ingehouden. De machtiging komt te vervallen bij het beëindigen van de *overeenkomst*. Wij vorderen na het beëindigen van de *overeenkomst* nog 1 keer de bronbelasting voor u terug. Daarna verrichten wij geen verdere werkzaamheden meer voor u. Wel storten wij de eerder teruggevorderde bronbelasting die wij nog ontvangen aan u door, als uw tegenrekening nog bij ons bekend is.

Wij vorderen pas geld terug als u minimaal EUR 100,- (na aftrek van externe kosten) per dividend of couponbetaling kan vorderen.

Per land gelden er specifieke regels en/of uitzonderingen. Deze wijzigen ook regelmatig vandaar dat wij hiervoor een aparte TaxServicesWijzer voor u hebben gemaakt. Deze kunt u vinden op onze website www.vanlanschot.nl onder voorwaarden.

Het terugvorderen van bronbelasting kan vaak moeizaam verlopen. Soms vraagt de buitenlandse fiscale autoriteit aanvullende informatie of verzwaart zij condities. Al wij de terugvordering opstarten, dan kunnen wij geen garantie geven voor het slagen ervan. Terugvordering is slechts mogelijk als derden bij de bewaring van fondsen dit ondersteunen.

5. Waardering van uw beleggingen

Wij gebruiken bij de waardering van de *beleggingen* in uw portefeuille, als deze beschikbaar is, de slotkoers van de laatste handelsdag op de *beurs* waar de belegging officieel genoteerd staat. Als deze slotkoers niet beschikbaar is, maken we gebruik van de biedkoers van dezelfde beursplaats. Is ook de biedkoers niet bekend? Dan raadplegen wij alternatieve bronnen, zoals andere beurzen of de uitgevende instelling. De bron is niet zichtbaar op uw positieoverzichten. Via uw banker kunt u meer informatie opvragen.

6. Bewaart een derde namens ons uw beleggingen?

Bij bewaring van uw *beleggingen* door een derde worden die *beleggingen* bewaard in een algemeen effectendepot op onze naam. Deze derde doet ook voor uw rekening en risico de administratie van uw *beleggingen*. Ook die derde is niet verplicht de nummers van uw *beleggingen* te administreren. Rente en uitkeringen over uw *beleggingen* die wij van de derde ontvangen, geven we aan u.

7. Wij mogen weigeren om bepaalde beleggingen voor u te bewaren.

Wij mogen weigeren om bepaalde *beleggingen* voor u te bewaren. Wij hoeven hier geen reden voor te geven. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als u uw *beleggingen* van een andere bank wilt overboeken naar ons. Heeft die andere bank uw *beleggingen* naar ons overgeboekt om deze voor u te bewaren en hebt u op dat moment nog geen effectenrekening? Dan retourneren we al uw *beleggingen* na vijf werkdagen aan de leverende bank. Tenzij u binnen die termijn alsnog een *overeenkomst* hebt ondertekend.

8. Wat is een class action?

Een class action is een juridische procedure die gevoerd wordt door een groep beleggers die belegd hebben in een bepaalde belegging. Meestal wordt een class action gevoerd tegen de uitgevende instelling van die belegging. Is er een class action of een (juridische) procedure die vergelijkbaar is met een belegging die u hebt? Dan hoeven wij u dit niet te laten weten. Wij bepalen zelf wanneer we deze informatie wel aan u doorgeven. We zijn niet verantwoordelijk voor schade die hierdoor ontstaat, behalve als we zelf een grote fout hebben gemaakt of als we de schade met opzet hebben veroorzaakt.

Geven en uitvoeren van opdrachten

9. Hoe geeft u ons een opdracht?

Wij verwerken uw opdrachten die te maken hebben met uw *beleggingen* alleen als u ze op één van de volgende manieren aan ons doorgeeft.

- Via Mijn van Lanschot
- Telefonisch
- Via de Beleggen App

Wilt u een opdracht op een andere manier aan ons doorgeven, bijvoorbeeld per e-mail? Dan moet u daarvoor eerst toestemming aan ons vragen. Als we uw aanvraag bij uitzondering goedkeuren, dan bevestigen wij dit aan u. Voor het doorgeven van opdrachten per e-mail geldt dat u de risico's die verbonden zijn aan het doorgeven van opdrachten op deze manier voor uw rekening neemt. U kunt hierbij denken aan het risico dat wij uw orders niet tijdig opmerken, waardoor u mogelijk een gunstig aan- of verkoopmoment mist.

10. Geeft u ons een opdracht op een manier die wij niet hebben afgesproken met u?

Dan voeren wij de opdracht niet uit. Het kan ook zijn dat de opdracht om een andere reden niet acceptabel is, bijvoorbeeld omdat ze onvolledig is. Ook in dat geval voeren wij uw opdracht niet uit. Wij nemen in deze gevallen contact met u op.

11. Welk type orders kunt u opgeven?

U kunt op drie manieren orders aan ons doorgeven. Wij leggen de drie ordertypen hieronder uit. Deze ordertypen zijn overigens niet voor alle *beleggingen* mogelijk.

Bestens-orders

Als u een bestens-order opgeeft, dan geeft u aan dat de order tegen de eerstvolgende koers tot en met volledige uitvoering uitgevoerd moet worden. Beleggingsfondsen kunnen alleen bestens opgegeven worden.

Limietorders

Als u een limietorder opgeeft, dan geeft u aan welke koers u minimaal wilt ontvangen bij verkoop of maximaal wilt betalen bij aankoop. Bij het invoeren van de gewenste limiet moet u rekening houden met de tick size van de belegging. Dat wil zeggen dat de decimalen van de limiet moet aansluiten bij de tick size van de belegging. Kijk hiervoor naar het verschil tussen de bied- en laatkoersen. Als u een limiet meegeeft aan uw order, dan kan het zijn dat uw opdracht niet meteen uitgevoerd kan worden op de *beurs*. Zo'n opdracht blijft geldig tot het moment dat uw limiet gehaald wordt of de looptijd verstreken is. Als de opdracht na een bepaalde periode nog niet is uitgevoerd, dan vervalt deze. Toekenning van dividend of claimrechten kan ervoor zorgen dat de koers van het financiële instrument wijzigt. Houdt u daarmee bij het opgeven van uw limiet geen rekening? Dan kunt u contact met ons opnemen om de limiet die u hebt opgegeven daarvoor aan te passen.

U kunt natuurlijk ook besluiten om uw opdracht in te trekken. Dat noemen we *royeren*. Gelimiteerde orders kunt u ook enkel opgeven voor de huidige beursdag, dat is een zogenaamde *dagorder*. Een doorlopende order loopt de huidige beursmaand en de eerstvolgende beursmaand, een aanpassing naar een specifieke datum is ook mogelijk.

Het handelssysteem op de beurs werkt op basis van 'first in – first out'. Het is daarom mogelijk dat de gelimiteerde koers tot stand komt en niets of slechts een gedeelte wordt uitgevoerd. Van een deelluitvoering wordt, na de sluiting van de beurs, een nota gemaakt. Het is dus mogelijk dat u van een limietorder meer dan één nota ontvangt, waarbij per deelluitvoering provisie in rekening wordt gebracht. Maar als tijdens één beursdag meerdere deelluitvoeringen plaatsvinden, wordt slechts eenmaal de minimum provisie in rekening gebracht.

Stop loss orders

Als u een 'stop loss' order opgeeft, dan geeft u aan bij welke prijs uw order moet ingaan en niet eerder. Bij een verkooporder geeft u een 'trigger' limiet op die lager ligt dan de huidige koers. Op het moment dat de koers van het aandeel daalt tot de door u opgegeven 'trigger' wordt de order een bestens-order. Als het een aankooporder betreft geeft u een 'trigger' limiet op die hoger ligt dan de huidige koers. Pas vanaf het moment dat de koers van het aandeel stijgt tot de door u opgegeven 'trigger' handelt u en wordt de order een bestens-order.

Wij mogen op elk moment ordertypes toevoegen of ordertypes niet meer toestaan. Wij sturen u dan van tevoren daarover een bericht.

12. Hoe voeren wij uw opdrachten uit?

Wij willen voor onze klanten het best mogelijke resultaat bereiken als zij opdracht geven voor het aan- of verkopen van een bepaalde belegging. Hiervoor hebben wij een beleid opgesteld. Wij noemen dit het Orderuitvoeringsbeleid.

U kunt dit beleid lezen in hoofdstuk 6 van deze *voorwaarden*.

Als wij opdrachten voor u uitvoeren, zijn de kosten en de risico's voor u. Behalve als we met u hebben afgesproken dat dat niet zo is. Vinden we uw opdracht niet duidelijk genoeg? Dan vragen we om meer informatie. We mogen intussen wachten met het uitvoeren van uw opdracht, totdat we de gevraagde informatie hebben gekregen. Wij zijn niet verantwoordelijk voor schade die hierdoor kan ontstaan.

Wij mogen uw opdracht combineren met de opdrachten van andere klanten. Wij doen dit alleen als het niet nadelig is voor u, maar dit kunnen we niet garanderen. Het kan zijn dat een gecombineerde opdracht maar voor een deel wordt uitgevoerd. In dat geval verdelen we het resultaat over de verschillende klanten. U krijgt dan het percentage van dat deel van de opdracht dat we wel hebben uitgevoerd, tegen de gemiddelde koers.

Wij houden bij welke opdrachten u ons hebt gegeven. Dat doen we schriftelijk, digitaal of allebei.

Op het moment dat u ons een opdracht geeft, moet u ervoor zorgen dat u voldoende bestedingsruimte hebt om de opdracht te kunnen uitvoeren. In de 'Van Lanschot Zelf Beleggen Handleiding' leggen wij uit hoe de bestedingsruimte wordt berekend. Ook kunt u daar zien hoe snel u kunt handelen na een overboeking. Als uw bestedingsruimte te klein is, voeren we uw opdracht niet uit. Ook niet gedeeltelijk. We laten het u zo snel mogelijk weten als we besluiten uw opdracht niet uit te voeren. We zijn niet verantwoordelijk voor schade die hierdoor ontstaat, alleen als we zelf een grote fout maken of als we de schade met opzet hebben veroorzaakt.

Merken of vermoeden wij dat u bij het geven van uw opdracht gebruik hebt gemaakt van voorkennis? Of vermoeden wij dat u op een andere manier handelt in strijd met de regelgeving voor marktmisbruik? Dan zijn wij verplicht dit door te geven aan de Autoriteit Financiële Markten. Wij zijn niet verantwoordelijk voor schade die hierdoor kan ontstaan. Wij stellen u van dergelijke meldingen niet op de hoogte.

13. Hoe verwerken wij uw opdrachten?

Uw *beleggingen* staan geadministreerd op uw *effectenrekening*. Door het uitvoeren van uw opdracht om *beleggingen* te kopen of verkopen, worden *beleggingen* van uw rekening bij- of afgeschreven. Het moment dat wij *beleggingen* bij- of afschrijven valt samen met het moment dat we het geld van of op uw rekening overschrijven voor het bedrag waarop u recht hebt of dat u moet betalen. Dat bedrag staat op uw transactienota.

Op de overzichten van uw *effectenrekening* ziet u de boekingen van geld of *beleggingen* op het moment dat u de opdracht geeft.

Vindt er een wijziging plaats in uw *beleggingen* die niet het gevolg is van de uitvoering van uw opdracht om *beleggingen* te kopen of te verkopen? Dan verwerken wij die ook op uw *effectenrekening*. Bijvoorbeeld een wijziging die het gevolg is van uw opdracht om *beleggingen* weg te boeken naar een andere bank of die te maken heeft met administratieve beheerhandelingen die we voor u verrichten.

U geeft ons toestemming om af te boeken van uw *effectenrekening*:

- alle kosten die u moet betalen en
- alle *beleggingen* die u moet leveren als uw opdracht tot verkoop van *beleggingen* wordt uitgevoerd.

U zorgt ervoor dat er altijd genoeg geld op uw rekening staat om uw opdrachten te kunnen uitvoeren of om andere werkzaamheden uit te voeren die horen bij uw *beleggingen*.

14. Welke informatie over uw uitgevoerde opdracht krijgt u van ons?

Van iedere opdracht die voor u is uitgevoerd, ontvangt u een transactienota. Deze nota kunt u schriftelijk of digitaal binnen Mijn van Lanschot ontvangen, afhankelijk van wat we met u hebben afgesproken. U krijgt deze transactienota op de eerste werkdag nadat de opdracht is uitgevoerd. Hierop staan de belangrijkste gegevens van de transactie. U moet iedere transactienota en ieder ander bericht dat u van ons krijgt over uw *beleggingen* meteen controleren op juistheid. Als het om een transactienota gaat, controleert u in ieder geval het volgende.

- Hebt u de opdracht inderdaad aan ons gegeven?
- Hebben we de opdracht uitgevoerd zoals u hem aan ons gegeven hebt?

Denkt u dat er iets niet klopt? Dan moet u ons dit meteen laten weten. Wij kunnen u vragen om een schriftelijke bevestiging hiervan. U moet dit doen binnen twee maanden nadat u ons bericht hebt ontvangen. Daarna gaan we ervan uit dat u het eens bent met ons bericht.

U kunt in de Beleggen App zien of uw transactie is uitgevoerd. Informatie over de uitgevoerde opdracht op de transactie nota is leidend. Alle relevante informatie over uw beleggingsportefeuille en de mutaties in uw beleggingsportefeuille stellen wij beschikbaar via Mijn van Lanschot. In uw persoonlijke online archief binnen Mijn van Lanschot kunt u deze berichten vinden. Wij adviseren u deze berichten te downloaden en op een veilige plek te bewaren.

Geven en uitvoeren van opdrachten voor beursopties

15. Hoe geeft u ons een opdracht voor een beursoptie?

De regels voor het verwerken van uw opdrachten onder het kopje 'Geven en uitvoeren van opdrachten' gelden ook voor opties verhandeld via de beurs. In aanvulling hierop gelden de regels zoals opgenomen in dit deel van de voorwaarden. Van belang bij beursopties is dat u rekening houdt met de handelstijden, positielimieten, uitoefenlimieten, looptijden en marginverplichting. Al deze punten kunnen per optie verschillend zijn en zijn afhankelijk van de *beurs* waar de optie wordt verhandeld. Voordat u opdrachten geeft voor opties is het belangrijk dat u de kenmerken en risico's van opties en optie strategieën begrijpt. Daartoe dient u de Complexe BeleggingenWijzer goed te lezen. Deze kunt u vinden op de www.vanlanschot.nl/complexe-beleggingenwijzer of u kunt de Wijzer bij ons op vragen.

Tevens dient u voordat u een opdracht voor opties kunt geven in het bezit te zijn van een actieve Legal Entity Identifier-nummer (LEI). U kunt deze opvragen bij de Kamer van Koophandel. Meer informatie over LEI vindt u op vanlanschot.nl/lei-nummer.

16. Wat is de looptijd van mijn opdracht voor een beursoptie?

Bestens-orders voor beursopties hebben een looptijd van één dag, tenzij u een uiterste datum opgeeft. Orders met een limiet hebben een looptijd van 14 dagen, tenzij u een andere looptijd opgeeft. Deze uiterste datum kan altijd maar maximaal 14 kalenderdagen na de opdrachtdatum liggen. De looptijd van uw order eindigt ook als de optie expireert.

Niet alle beursopties expireren op hetzelfde tijdstip. Dat kan per *beurs* verschillen. Indien de *beurs* waarop uw optie wordt verhandeld de handelseenheden en/of uitoefenprijzen van een optieserie wijzigt, dan roeyen wij lopende orders in deze serie. U dient dan zelf een nieuwe order in te leggen.

17. Wat zijn de regels voor positielimieten en uitoefenlimieten?

Door te beleggen in opties die verhandeld worden via een *beurs*, accepteert u de regels van die *beurs* over positielimieten en uitoefenlimieten. Als de betreffende *beurs* deze regels of andere regels wijzigt dan gelden die ook voor uw optie. Bijvoorbeeld als er een verandering is in de onderliggende waarde van een optie. Als de *beurs* maatregelen neemt in buitengewone situaties dan gelden deze maatregelen ook voor u. Dit geldt ook voor onze eigen maatregelen die wij moeten nemen in buitengewone situaties. Deze maatregelen dienen ter bescherming van uzelf, van ons, onze andere klanten en/of een adequate marktwerking. Wij zijn voor de gevolgen van deze maatregelen niet aansprakelijk.

Deze regels kunnen per *beurs* en land verschillend zijn. U vindt de regels meestal op de website van de betreffende *beurs*. De wettelijke regels van het land waar de *beurs* gevestigd is hebben ook invloed op de regels. U kunt informatie over beide ook aan ons vragen. Deze regels wijzigen regelmatig. Het is daarom verstandig om deze regels regelmatig te raadplegen of op te vragen.

18. Hoe kunnen uw opties worden afgewikkeld?

U kunt

- opties laten aflopen (expireren)
- opties sluiten
- tussentijds worden aangewezen (assignment) of
- uw recht uitoefenen (exercisen)

Een optie loopt af (expireert) als u niets doet. De gevolgen daarvan kunnen verschillen afhankelijk van of uw optie 'in-' of 'out-of-the-money' is en of u een beursoptie heeft geschreven (verkocht) of gekocht.

U kunt ook besluiten om zelf uw optie voor expiratie te sluiten. Dan geeft u zelf een koop of verkoop opdracht. Daarmee voorkomt u dat de *beurs* u mogelijk aanwijst op expiratie. Het kan echter ook zijn dat u tussentijds al wordt aangewezen. Hierover vindt u hieronder meer informatie.

19. Wat doen wij als uw opties worden afgewikkeld?

Wat wij doen is afhankelijk van welk type optie u heeft en of u wordt aangewezen. Hieronder ziet u een overzicht.

Welke opties sluiten wij voor u?

Wij sluiten longposities voor u. Dit doen wij niet als u voor Nederlandse beursopties op de laatste handelsdag vóór 10.00 uur en voor buitenlandse beursopties op de voorlaatste dag van handel vóór 16.00 uur een andersluidende opdracht geeft. Daarmee kiest u ervoor om de afwikkeling van deze longposities in eigen hand te nemen. U kunt tot 16.00 uur op de betreffende handelsdag alsnog een opdracht geven om de posities te sluiten. In het geval u dat niet doet, dient u zich bewust te zijn van de mogelijke gevolgen. Wanneer een longpositie 'in-the-money' is, zal deze expireren. Als dit leidt tot een tekort aan geld op uw *effectenrekening*, dan zullen wij in overleg met u deze situatie oplossen. In het geval dat er een shortpositie ontstaat in uw portefeuille, gaan wij op de eerst mogelijke gelegenheid over tot aankoop van de onderliggende waarde voor uw rekening en risico.

Welke opties sluiten wij niet voor u ?

Shortposities worden zonder uw uitdrukkelijke opdracht niet gesloten. Openingstransacties die op de laatste dag van handel worden opgegeven, worden niet voor u automatisch door ons gesloten. Evenmin sluiten wij index-opties voor u. Dit doen wij niet omdat deze automatisch afgewikkeld worden, de zogenaamde cash-settlement.

Wilt u uw optie uitoefenen/exercisen?

Dan dient u zelf voor Nederlandse beursopties op de laatste handelsdag vóór 10.00 uur en voor buitenlandse beursopties op de voorlaatste dag van handel vóór 16.00 uur een opdracht aan ons te geven.

Wat doen wij als u tussentijds of bij expiratie wordt aangewezen?

Als u beursopties heeft geschreven (verkocht) dan heeft u een plicht en kunt u worden aangewezen. Een dergelijke aanwijzing houdt in dat degene die de beursoptie heeft gekocht (de houder van het recht) zijn recht uitoefent. U bent dan verplicht om de onderliggende waarde, bijvoorbeeld aandelen, te verkopen (bij een calloptie) of te kopen (bij een putoptie). Voor de verplichting tot het leveren/afnemen van de onderliggende waarde hanteren wij het at random-systeem (willekeurig). Dit betekent dat wij zonder voorkeur een beursoptie van een van onze klanten met die beursoptie aanwijzen. Wij informeren u zo snel mogelijk als u bent aangewezen. Wij maken onmiddellijk voor uw rekening een verkoop/aankoopnota voor de onderliggende waarde op basis van de uitoefenprijs. Is de door u aangehouden onderliggende waarde niet of niet in voldoende mate als dekking voor de geschreven callopties aanwezig dan gaan wij over tot aankoop van de onderliggende waarde voor uw rekening en risico om te zorgen dat u aan uw verplichtingen kunt voldoen.

U betaalt de kosten die aan de assignment en daaropvolgende afwikkeling verbonden zijn. Deze kosten kunnen hoger zijn dan de waarde of de opbrengst. Een dergelijk verlies is voor uw rekening. Wij zijn niet verplicht om u voorafgaand aan de expiratedatum te waarschuwen voor dat risico.

20. Wat is een marginverplichting?

Dit is de zekerheid die u bij ons moet aanhouden voor de verplichting die voortvloeit uit een geschreven (verkochte) beursoptie. Deze marginverplichting is uitgedrukt in geld. Wij bepalen de hoogte van de margin die u moet aanhouden. Wij mogen dit bedrag op ieder moment als wij dit noodzakelijk vinden, voor uw of onze bescherming, aanpassen. U kunt de marginpercentages die wij hanteren vinden op de website onder de productvoorwaarden van Zelf Beleggen. Wilt u weten hoe wij de margin berekenen? Dan kunt u dit nalezen in de Complexe BeleggingenWijzer.

21. Hoe kunt u aan uw marginverplichting voldoen?

U kunt geld aanhouden op uw effectenrekening of een krediet opnemen op basis van uw *beleggingen* of een combinatie van beide. U dient altijd direct margin bij te storten als wij hier om vragen. U kunt zelf kijken hoe hoog uw margin is door uw portefeuille te raadplegen via Mijn Van Lanschot. U kunt het ook aan ons vragen. Lukt het u niet om margin bij te storten? Dan sluiten wij (een gedeelte) van uw posities. Hiervoor hebben wij geen toestemming van u nodig.

22. Kunt u ongedekt callopties schrijven?

Nee, u kunt bij ons alleen een calloptie schrijven als deze gedekt is. Dat willen zeggen dat u over voldoende onderliggende waarde (stukken of margin bij indexopties) beschikt.

23. Welke procedure hanteren wij bij een dekkingstekort?

Als wij hebben vastgesteld dat u een dekkingstekort heeft, dan waarschuwen wij u. Dit doen wij schriftelijk, maar dat mogen wij ook per e-mail of telefonisch doen. U moet er voor zorgen dat het dekkingstekort binnen vijf werkdagen is opgeheven. De periode start op de eerste werkdag die vermeld staat in de brief of e-mail waarin wij u waarschuwen voor het dekkingstekort of de werkdag waarop wij u bellen. U dient het dekkingstekort op te lossen door zelf opdracht te geven om *beleggingen* te verkopen, geld bij te storten en/of lopende opties te sluiten.

U kunt geen nieuwe kooporders of andere optie opdrachten geven waardoor het dekkingstekort toeneemt zolang de procedure loopt. Heeft u op de vijfde werkdag nog een dekkingstekort? Dan mogen wij zelf beslissen welke maatregelen wij nemen en in welke volgorde wij dat doen. Bijvoorbeeld het sluiten van optieposities, het verkopen van uw *beleggingen* of een deel daarvan of het laten vervallen van uw lopende koop opdrachten.

24. Is Van Lanschot uw tegenpartij bij handel in beursopties?

Nee, wij zijn niet uw tegenpartij. Wij zijn bij de uitvoering van beursopties uw tussenpersoon. Dit begrip en de bescherming van uw opties staan in hoofdstuk 3b van de Wet giraal effectenverkeer. Welke bescherming deze wet u biedt kunt u verder nalezen op www.vanlanschot.nl/wet-giraal-effectenverkeer.

Overige informatie

25. Wie is verantwoordelijk?

De werkzaamheden die wij verrichten in verband met de beleggingsdiensten die wij aan u verlenen, zijn voor uw risico en komen voor uw rekening. Dat geldt niet als we iets anders met u hebben afgesproken. Wij zijn verplicht ons best te doen om aan alle verplichtingen te voldoen die staan beschreven in deze *voorwaarden* en de overeenkomsten die daarmee te maken hebben.

Wij zijn niet verantwoordelijk voor schade die u lijdt doordat u belegt, zoals waardedaling van uw *beleggingen* of winst die u misloopt. Behalve als vast komt te staan dat wij de schade met opzet hebben veroorzaakt of als u schade hebt door een fout waarvoor wij verantwoordelijk zijn (toerekenbare tekortkoming). Is er een andere partij aan wie wij schade moeten vergoeden die zij geleden heeft als gevolg van beleggingsdiensten die we aan u hebben verleend? Dan moet u ons die schade betalen. Dat geldt alleen als juridisch komt vast te staan dat wij die schade aan een derde moeten vergoeden.

Soms kunnen we uw opdracht niet meteen uitvoeren, bijvoorbeeld als het ordersysteem het niet doet of als er een andere technische storing is. Wij zijn dan niet verantwoordelijk voor schade die daardoor ontstaat, behalve als wij de schade met opzet hebben veroorzaakt of als de schade ontstaat door een grote fout van ons.

Is er in een kredietovereenkomst met u een beleggingsdoel opgenomen? Dan zijn wij niet aansprakelijk voor het bereiken van dat beleggingsdoel. Een krediet kan van invloed zijn op de risico's en de mogelijk te behalen rendement van uw *beleggingen*.

26. Wat houdt ons pandrecht in?

U geeft ons de zekerheid dat u ons alles betaalt wat u aan ons verschuldigd bent. Dat doet u door middel van het vestigen van een pandrecht op bepaalde goederen. U geeft ons dat pandrecht voor alle schulden die u aan ons nu hebt en in de toekomst zult hebben. Als u akkoord gaat met deze *voorwaarden*, wordt het pandrecht automatisch gevestigd. U hoeft daarvoor niet steeds een aparte akte te tekenen. Leest u ook artikel 24 van de Algemene Voorwaarden Van Lanschot.

U vestigt een pandrecht op de volgende goederen.

- Alle *beleggingen* die wij voor u bewaren of in de toekomst gaan bewaren.
- Alle vorderingen uit hoofde van *beleggingen* die u hebt op de *beleggersgiro*.
- Al het geld op uw *effectenrekening*, op andere rekeningen en al het andere dat u nog van ons krijgt of zult krijgen.

Onder het pandrecht vallen ook alle goederen die in de plaats komen van en de vorderingen die u krijgt in verband met de *beleggingen* die hierboven zijn genoemd. Bijvoorbeeld nieuwe aandelen na een splitsing, dividenden of claimrechten. Door het toevoegen van die goederen aan uw *beleggingen* wordt het pandrecht gevestigd. Ook wordt daarmee mededeling van het pandrecht gedaan aan ons of de *beleggersgiro*. De *beleggingen* in uw portefeuille zijn geen voorwerp van een effectenfinancieringstransactie. Niet onder het pandrecht vallen de *beleggingen* die u bij ons alleen voor bepaalde bijzondere doelen in bewaring hebt gegeven. Bijvoorbeeld voor:

- het innen van rentebedragen, aflossingen en dividenden,
- het krijgen van nieuwe couponbladen of dividendbladen,
- het doen van conversiehandelingen,
- het bijwonen van vergaderingen, zoals een jaarvergadering.

U geeft hierbij een volmacht aan ons om alle handelingen uit te voeren die nodig of wenselijk zijn om het pandrecht te vestigen. Deze volmacht geeft u zonder voorwaarden en kunt u niet intrekken. Daarnaast verleent u uw medewerking om het hierboven beschreven pandrecht te vestigen als wij die medewerking van u nodig hebben en u daarom vragen.

27. Informatie over beurskoersen

Wij kunnen u informatie geven over beurskoersen, maar zijn niet verplicht om dat te doen. Krijgt u van ons informatie over beurskoersen en lijdt u of iemand anders daardoor schade? Dan zijn wij niet verantwoordelijk voor deze schade. Bij Van Lanschot maken wij in Mijn Van Lanschot en de Beleggen App gebruik van vertraagde koersen. Hoeveel de koersen van een bepaalde beurs zijn vertraagd, kunt u nalezen in Mijn Van Lanschot en de Beleggen App. In de Beleggen App ziet u door middel van een "laatste prijsupdate" de tijdsaanduiding van de getoonde koers van de betreffende belegging. Als u een order voor een belegging noterend op een Euronext beurs opgeeft via de Beleggen App dan ziet u op dat moment wel de "realtime" koers.

28. Wat moet u doen als u belegt in Amerikaanse beleggingen?

Wij hebben een overeenkomst gesloten met de Amerikaanse belastingdienst op basis waarvan wij een verlaagd belastingtarief in mogen houden op uitkeringen (dividenden en rentecoupons) door Amerikaanse *beleggingen*. Of dat verlaagde tarief kan worden ingehouden en de hoogte daarvan is afhankelijk van het land waar u woont en van de vraag of u gerechtigd bent tot de voordelen van het betreffende belastingverdrag.

Natuurlijke personen

Daarnaast is van belang of u 'US-person' bent. Wilt u weten of u 'US-person' bent? Dan adviseren wij u contact op te nemen met uw fiscaal adviseur. Op grond van de afspraken met de Amerikaanse belastingdienst zijn wij verplicht u als 'US-person' of als 'niet-US-person' te identificeren. Bent u een natuurlijk persoon en hebt u Amerikaanse *beleggingen*? Dan brengen wij het verlaagde belastingtarief automatisch bij u in rekening volgens het tarief dat van toepassing is op het land waar u volgens onze administratie woont. Wij adviseren u altijd advies in te winnen bij een fiscaal adviseur als u twijfelt over uw fiscale woonplaats. Wij baseren uw fiscale status op basis van de door u verstrekte informatie.

Hebt u Amerikaanse *beleggingen* en bent u bij ons bekend als 'US-person'? Dan brengen wij het verlaagde belastingtarief niet automatisch bij u in rekening. Om voor het verlaagde belastingtarief in aanmerking te komen moet u een formulier invullen dat de Amerikaanse belastingdienst heeft voorgeschreven (een W-9 formulier) of een vergelijkbare verklaring (formulier CRS FATCA self certification) en naar ons opsturen. Ook in dat geval adviseren wij u altijd advies in te winnen bij een fiscaal adviseur. Wij kunnen en zullen niet beoordelen of u een 'US-person' bent of niet. U bent ook zelf verantwoordelijk voor de juiste invulling van het W-9 formulier of het CRS FATCA formulier. U geeft ons toestemming om dit formulier door te sturen aan de Amerikaanse

belastingdienst en/of naar een instantie die voor ons optreedt om de bronbelasting op Amerikaanse *beleggingen* in te houden.

Rechtspersonen en niet transparante entiteiten

Ten aanzien van bepaalde rechtspersonen en niet transparante entiteiten zullen wij u vragen bepaalde formulieren in te vullen. Op basis van deze formulieren kunnen wij dan beoordelen of u gerechtigd bent tot een verlaagd bronbelasting tarief.

Transparante entiteiten

Bent u participant in een beleggingsvehikel zoals een fonds voor gemene rekening of een maatschap dat belegd in Amerikaanse *beleggingen* die bij ons een rekening aanhoudt? Dan vragen wij u bepaalde formulieren in te vullen. Op basis van deze formulieren kunnen wij dan beoordelen of u gerechtigd bent tot een verlaagd bronbelasting tarief. In deze situatie zullen wij op het niveau van de participanten in de transparante entiteit over de inkomsten rapporteren aan de Amerikaanse belastingdienst. Stelt u ons onvoldoende in staat om te bepalen of u 'US-person' bent of niet of kunnen wij aan de hand van de ontvangen formulieren niet bepalen of u in aanmerking komt voor een verlaagd bronheffingstarief? Dan hebben wij het recht om het geldende hoge tarief aan belasting in te houden over de uitkeringen over Amerikaanse *beleggingen*. Ook hebben wij in dat geval het recht uw Amerikaanse *beleggingen* te verkopen als wij dat nodig vinden. De kosten en de risico's in verband met zo'n verkoop zijn voor uw rekening. Wij houden geen rekening met de bruto verkoopopbrengsten de belasting die u daarover moet betalen. Wij zijn verplicht de Amerikaanse belastingdienst op verzoek inzage te geven in uw dossier bij ons.

29. Wat moet u doen als u een 'US-person' bent en belegt in niet-Amerikaanse beleggingsfondsen?

Iedere 'US-person' is altijd verplicht om aangifte te doen in de Verenigde Staten over zijn totale wereld inkomen. Uw persoonlijke situatie is bepalend voor belastingdruk op niet-Amerikaanse beleggingsfondsen. Wellicht kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Als dit niet het geval is, kan de heffing hoger zijn dan bij reguliere Amerikaanse beleggingsfondsen. Het doen van een aangifte en de gevolgen van een eventueel eventuele hogere belastingdruk is uw eigen verantwoordelijkheid. Wij adviseren u altijd advies in te winnen bij een fiscaal adviseur.

5. Kenmerken en risico's van beleggen en verschillende beleggingen

Inleiding

Algemeen

1. Wat zijn de algemene risico's van beleggen?

Kenmerken en risico's van geldmarkt(instrumenten)

2. Wat zijn kenmerken van geldmarkt?
3. Wat zijn risico's van geldmarkt?
4. Hoe kunt u beleggen in geldmarkt?

Kenmerken en risico's van obligaties

5. Wat zijn kenmerken van obligaties?
6. Wat zijn risico's van obligaties?
7. Hoe kunt u beleggen in obligaties?
8. Waarom is de kredietstatus (rating) belangrijk?
9. Complexe en niet-complexe obligaties

Kenmerken en risico's van aandelen

10. Wat zijn kenmerken van aandelen?
11. Wat zijn risico's van aandelen?
12. Hoe kunt u beleggen in aandelen?
13. Complexe en niet-complexe aandelen

Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen

14. Wat zijn kenmerken van beleggingsfondsen?
15. Wat zijn risico's van beleggingsfondsen?
16. Hoe kunt u beleggen in beleggingsfondsen?
17. Complexe en niet-complexe beleggingsfondsen

Overig

18. Alternatieve beleggingen
 19. Zijn er nog andere soorten beleggingen?
-

Inleiding

Bij het kiezen van *beleggingen* moet u een goede afweging maken welke *beleggingen* het beste bij u passen. Aan alle vormen van beleggen zijn in meer of mindere mate risico's verbonden. U moet alleen in risicovolle *beleggingen* beleggen, als u het (eventuele) verlies kunt en wilt dragen en u zich echt goed bewust bent van de risico's. Als u een *belegging* niet goed begrijpt, moet u deze niet kopen.

U vindt hier een beschrijving van de algemene risico's van beleggen. Verder vindt u uitleg over de belangrijkste kenmerken en risico's van bepaalde soorten niet-complexe *beleggingen*. Het is belangrijk dat u deze leest en begrijpt voordat u hierin gaat beleggen. Daarnaast moet u ook altijd de specifieke informatie lezen en begrijpen van de *belegging* waarin u wilt beleggen, zoals het prospectus, de Essentiële Beleggersinformatie (*EBI*), het Essentiële Informatiedocument (*Eid*) en de brochure. Tot slot wijzen wij u erop dat er naast de in dit hoofdstuk beschreven *beleggingen* nog veel meer soorten *beleggingen* zijn, waaronder verschillende complexe *beleggingen*. Voor complexe *beleggingen* hebben we een aparte Complexe BeleggingenWijzer.

Algemeen

1. Wat zijn de algemene risico's van beleggen?

Aan alle vormen van beleggen zijn risico's verbonden. Hieronder leest u wat de algemene risico's van beleggen zijn.

Koersrisico

Koersrisico is het risico dat een *belegging* minder waard wordt. Dit risico is afhankelijk van veel omstandigheden en verschilt per *belegging*. De volgende zaken hebben invloed op dit risico.

- De resultaten van de *belegging* (onderliggende waarde of onderneming) zelf
- Vraag naar en aanbod van de *belegging*
- Het sentiment van de markt (dus is men positief of negatief)
- Macro-economische factoren

Over het algemeen geldt dat hoe beter u uw *beleggingen* spreidt, hoe minder afhankelijk u bent van het koersrisico van een specifieke *belegging*.

Debiteuren- of kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of overheid waarin u belegt niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen of zelfs failliet gaat. Dit betekent bijvoorbeeld dat de debiteur of uitgevende instelling van uw obligatie de rente niet kan betalen of het geld aan het eind van de looptijd niet kan terugbetalen. Voor aandelen kan dit betekenen dat er geen dividend kan worden betaald of dat uw aandelen niets meer waard zijn. Het kredietrisico is kleiner als de uitgevende onderneming financieel gezond is.

Verwant aan het kredietrisico is de kredietwaardigheid van de uitgevende instelling. Wordt de kredietwaardigheid slechter? Dan heeft dit meestal een negatieve invloed op de koers van een obligatie van die uitgevende instelling. Een verbetering van de kredietwaardigheid leidt meestal tot een koersstijging.

Valutarisico

Is een *belegging* in een andere valuta uitgegeven? Dat wil zeggen in een andere muntsoort dan de euro? Dan loopt u een valutarisico. De andere valuta kan meer of minder waard worden ten opzichte van de euro. Als uw *belegging* in een andere valuta dan de euro is genoteerd en de koers van die andere valuta daalt in vergelijking met de euro, dan heeft dit een negatieve invloed op de waarde van uw *belegging* in die andere valuta.

Ook kan er valutarisico bestaan voor landen in de eurozone. Dit risico zit vaak verborgen in de koers van een aandeel. Dit is afhankelijk van:

- hoeveel activiteiten de onderneming die het aandeel heeft uitgegeven, heeft in landen buiten de eurozone of
- hoeveel resultaten die onderneming haalt in landen buiten de eurozone. Het kan zijn dat de onderneming dit risico zelf afdekt.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat *beleggingen* minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische situatie. Een verslechtering van de economische groei kan bijvoorbeeld een negatief effect hebben op de waarde van een onderneming. Het gevolg kan zijn dat de aandelen van een onderneming minder waard worden. Is de stemming op de markt positief? Dan kunnen de koersen van uw *beleggingen* stijgen. Negatieve stemmingen kunnen de koersen laten dalen. De beweeglijkheid van de effectenbeurzen als gevolg van wisselende stemmingen op de markt noemen we ook wel de volatiliteit van de markt.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van *beleggingen* daalt als de rente op de kapitaalmarkt stijgt. Rente is de prijs voor het lenen van geld. Een stijgende rente kan tot minder consumptie leiden en hogere rentelasten bij een onderneming. Dit kan de winst van de onderneming onder druk zetten. Een renteverhoging kan daarom een negatieve invloed hebben op de waarde van aandelen en obligaties.

Overige algemene risico's van beleggen

Er kunnen ook andere risico's zijn voor uw *beleggingen*.

- **Liquiditeitsrisico.** Het risico dat *beleggingen* niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs of daarbuiten, omdat er geen of weinig vraag naar is. De *beleggingen* zijn dan niet 'liquide'. Hierdoor kunt u uw *beleggingen* (tijdelijk) niet verkopen. U kunt dus niet vrij over uw inleg beschikken of u krijgt een slechtere prijs voor uw *beleggingen* als u deze verkoopt.
- **Politieke risico's.** Het risico dat bepaalde maatregelen van de overheid negatief zijn voor u als belegger.
- **Inflatierisico.** Het risico dat de koopkracht van de euro afneemt. Dit betekent dat u voor 1 euro minder kunt kopen.
- **Herbeleggingsrisico.** Het risico dat u niet in een vergelijkbaar product kunt beleggen wanneer uw *belegging* afloopt en u het geld dat u terugkrijgt weer wilt beleggen.
- **Onvoorziene situaties.** Hierbij kunt u denken aan een ingrijpende verandering in de wetgeving. Maar ook aan een terroristische aanslag. Deze onvoorziene situaties hebben bijna altijd grote invloed op het rendement van uw *beleggingen*.

Kenmerken en risico's van geldmarkt(instrumenten)

2. Wat zijn kenmerken van geldmarkt?

Bij Van Lanschot definiëren wij geldmarkt als een aparte vermogenscategorie. De vermogenscategorie wordt binnen de beleggingsportefeuille gebruikt om het risico van uw portefeuille te beperken en/of voor de tijdelijke stalling van liquiditeiten.

Wat valt bij Van Lanschot onder geldmarkt?

Onder geldmarkt valt liquiditeiten, geldmarktfondsen en spaardeposito's. Geldmarktfondsen beleggen in het algemeen in kortlopende, zeer liquide leningen aan financiële instellingen en/of (semi) overheidsinstellingen, die snel en tegen lage kosten zijn om te zetten in geld. Deze fondsen kunnen in diverse valuta luiden. De maximale looptijd bij liquiditeiten bedraagt twee jaar, waarbij vaak de portefeuille van een dergelijk geldmarktfonds aanzienlijk korter is.

3. Wat zijn risico's van geldmarkt?

De risico's van een *belegging* in geldmarkt zijn in het algemeen beperkter dan voor andere beleggingscategorieën.

Renterisico/inflatierisico

Bij *beleggingen* in geldmarkt ontvangt u een rentevergoeding die gekoppeld is aan de geldmarktrente (kortlopende rente). Deze geldmarktrente kan aanzienlijk onder de inflatie liggen, waardoor uw koopkracht wordt uitgehold.

Debiteurenrisico

Bij geldmarktbeleggingen loopt u ook debiteurenrisico. Zo krijgt u bij het stallen van liquiditeiten op een beleggings- of spaarrekening een vordering op de desbetreffende financiële instelling. U loopt hiermee het risico dat u bij faillissement van deze instelling uw gestalde *vermogen* in liquiditeiten deels of geheel kunt verliezen. Het deposito-garantiestelsel kan dit laatstgenoemde risico mogelijk deels of geheel wegnemen.

Valutarisico

Bij het aanhouden van geldmarktfondsen, spaarrekening of liquiditeiten in andere valuta loopt u wisselkoersrisico. Dit kan het rendement en de waarde van uw *vermogen* zowel positief als negatief beïnvloeden.

4. Hoe kunt u beleggen in geldmarkt?

U kunt op diverse manieren beleggen in de geldmarkt. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke wensen. Hieronder vindt u een aantal van de mogelijkheden:

- Aanhouden van saldo op een beleggingsrekening of een spaardeposito
- *Beleggingen* via actief of passief beheerde beleggingsfondsen

Verdere informatie over actief en passief beheerde beleggingsfondsen vindt u onder 'Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen'.

Kenmerken en risico's van obligaties

5. Wat zijn kenmerken van obligaties?

Een obligatie (O) is een verhandelbaar schuldbewijs uitgegeven door een overheid of onderneming. Deze noemen we ook wel de uitgevende instelling of debiteur. De uitgevende instelling leent in feite geld van de belegger. Obligaties worden verhandeld op de kapitaalmarkt. Beleggers kunnen obligaties op de kapitaalmarkt kopen en weer doorverkopen. Een niet-complexe obligatie heeft een vaste looptijd en een vaste rentebetaling (de coupon). De uitgevende instelling betaalt (meestal eens per jaar) de rente uit aan de houder van de obligatie. De rente wordt uitgedrukt in een percentage van de hoofdsom. Als de uitgevende instelling daartoe in staat is, wordt de hoofdsom aan het einde van de looptijd terugbetaald.

Aanvullende voorwaarden

Bij een obligatielening kan de uitgevende instelling bepaalde aanvullende condities of rechten afspreken. Voorbeelden hiervan zijn de mogelijkheid tot vervroegde aflossing, caps en floors.

- **Vervroegde aflossing.** Bij de mogelijkheid tot vervroegde aflossing kan de uitgevende instelling na een bepaalde datum de lening vervroegd aflossen. Hierbij wordt vaak een 5-jaarsperiode genomen waarin aflossing niet mogelijk is. Daarna kan aflossing mogelijk per kwartaal of per jaar plaatsvinden. De uitgevende instelling zal in de praktijk tot aflossing overgaan, bij goedkopere herfinancieringsmogelijkheden.
- **Caps en floors.** Andere voorkomende optiewaarden zijn caps en floors. Dit zijn vooraf afgesproken renteplafonds en -bodems. Bij een lening met een variabele rente kan vooraf bepaald worden wat de maximale couponcap en de minimale couponfloor is.

Rendement op een obligatielening

Bij het tot stand komen van het totale rendement op een obligatielening spelen de volgende componenten een rol.

- **Het couponrendement.** De rentevergoeding op een obligatie uitgedrukt in de koers van de obligatie.

- **Het aflossingsrendement.** Het verschil tussen de aankoop- en de aflossingskoers. De laatste is doorgaans 100% (nominale waarde ofwel 'pari'). Als de lening boven de 100% (boven pari) is aangekocht, betekent dit een aflossingsverlies. Bij aankoop onder de 100% (beneden pari) ontstaat er een aflossingswinst. Deze twee componenten vormen gezamenlijk het effectieve rendement, de yield. Hiermee wordt het rendement bedoeld dat de belegger behaalt als de obligatie wordt aangehouden tot het moment van aflossing. Wordt de obligatielening tussentijds verkocht? Dan kan het werkelijk behaalde rendement afwijken van het effectieve rendement bij aflossing.

6. Wat zijn risico's van obligaties?

Hieronder volgt een overzicht van de risico's die de koers of het uiteindelijke rendement van een obligatie kunnen beïnvloeden. De mate waarin deze risico's gelden voor uw *belegging* hangt af van de kenmerken van de obligatie.

Renterisico

Renterisico is het risico van veranderingen van de rente op de kapitaalmarkt. Rente is de prijs voor het lenen van geld. Verandert de rente in de markt? Dan kan dit gevolgen hebben voor de koersen van obligaties. Daarom is het renterisico ook een koersrisico.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Daalt de rente op de kapitaalmarkt? Dan zullen de koersen van obligaties meestal stijgen. Als u tijdens de looptijd van de obligatie een vaste couponrente krijgt, hebt u geen nadeel van een rentedaling.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Stijgt de rente op de kapitaalmarkt? Dan zullen de koersen van obligaties meestal dalen. Hoe langer de obligatie nog loopt, hoe groter de daling van de koersen is bij obligaties met een vaste couponrente. U kunt dan namelijk geen gebruikmaken van de stijging van de rente. U hebt met uw obligatie recht op een vaste maar minder aantrekkelijke rente.

Het renterisico bij obligaties kan ook een herbeleggingsrisico zijn. Herbeleggingsrisico is het risico dat u met het geld dat u terugkrijgt van uw aflopende *belegging*, niet kunt beleggen in een vergelijkbare *belegging* tegen hetzelfde rendement.

Duration

Een stijgende marktrente heeft als negatief effect dat de koers van de obligatie daalt. De mate waarin, hangt voornamelijk af van de looptijd van de obligatie. Duration of 'gewogen gemiddelde looptijd' van een obligatie is een maatstaf voor de rentegevoeligheid.

Voorbeelden

Een normale 10-jaarsobligatie heeft een duration van circa negen. Dit betekent dat de koers van een 10-jaarsobligatie naar schatting 9% daalt als de geldende marktrente met 1% stijgt. Een eeuwigdurende, ofwel perpetuele, obligatie daalt naar schatting 17% als de marktrente met 1% stijgt. Daardoor laten eeuwigdurende obligaties grotere koersschommelingen zien dan gewone 10-jaarsobligaties.

Debiteurenrisico/kredietrisico

Het kredietrisico wil zeggen dat de kans bestaat dat de uitgevende onderneming of instantie in de problemen raakt en uw lening en rente niet kan (terug)betalen. Het kredietrisico is kleiner als de uitgevende onderneming of instantie financieel gezond is.

- **Gevolgen van een positieve ontwikkeling.** Verkeert een onderneming in goede financiële gezondheid? Dan is de kans groot dat de uitgevende onderneming uw obligatie en rente kan (terug)betalen.
- **Gevolgen van een negatieve ontwikkeling.** Verkeert een onderneming in slechte financiële gezondheid? Dan is de kans aanwezig dat de uitgevende onderneming uw obligatie en rente niet kan (terug)betalen.

Ratingrisico

Verwant aan het kredietrisico is het ratingrisico, waarbij de kredietstatus (de rating) van de uitgevende instelling belangrijk is. Hierover kunt u meer lezen bij 'Waarom is de kredietstatus (rating) belangrijk?'

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Als een van de vooraanstaande ratingbureaus (Moody's, Fitch of Standard & Poor's) de rating van een lening verhoogt, betekent dit dat zij verwachten dat de kans op een kredietrisico kleiner wordt. Als gevolg daarvan zal de markt voor deze lening een lagere rente vragen, waardoor de koers van de betreffende obligatie kan stijgen.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Als de rating van een lening wordt verlaagd, betekent dit dat zij verwachten dat de kans op een kredietrisico groter wordt. Als gevolg daarvan zal de markt voor deze lening een hogere rente vragen, waardoor de koers van de betreffende obligatie kan dalen.

Bail-in seniorbankobligaties

Op Europese Banken is de Bank Recovery and Resolution Directive (BRRD) van toepassing. Een belangrijk onderdeel van de BRRD is het zogenaamde bail-inprincipe. Dit bail-inprincipe betekent dat als de financiële gezondheid van een bank verslechtert of als de toezichthouder hierom verzoekt, kapitaalverschaffers gevraagd kunnen worden een financiële bijdrage te leveren om de positie van de bank te verbeteren en/of om de impact van het falen tot een minimum te beperken. Deze bijdrage vindt plaats door afschrijving van de hoofdsom of omzetting naar aandelen en wordt niet alleen van aandeelhouders verlangd, maar ook van seniorobligatiehouders. Dit betekent een nieuwe situatie. Voorheen liep deze belegger alleen het risico een deel van zijn inleg kwijt te raken in geval van faillissement van een bank. Nu kan hij al in een eerder stadium te maken krijgen met een verlies. Wel blijft de oorspronkelijke waterval van kracht. Dit betekent dat verschaffers van aandelenkapitaal en (additional) Tier 1-en Tier 2-vermogen de eerste verliezen dragen.

Couponrisico

Een normale obligatie heeft een vaste rente, ofwel coupon, gedurende de gehele looptijd. Daarnaast kan een obligatie ook een variabele coupon hebben. Deze wordt op van te voren vastgestelde herzieningsmomenten aangepast. Met deze obligaties hebt u een nauwe aansluiting bij de actuele markttrente.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Indien de waarde waaraan de variabele coupon is gelinkt stijgt, zal de variabele coupon meestijgen. De coupon die u kunt ontvangen zal dus hoger zijn. We gaan daarbij uit van een situatie zonder caps en floors.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Indien de waarde waaraan de variabele coupon is gelinkt daalt, zal de variabele coupon meedalen. De coupon die u kunt ontvangen zal dus lager zijn. We gaan daarbij uit van een situatie zonder caps en floors.

Liquiditeitsrisico

De stelregel is: hoe complexer een obligatie, des te minder liquide deze is. De professionele markt vindt hele complexe obligaties moeilijk te waarderen. Particuliere beleggers bepalen dan ook grotendeels de vraag en het aanbod. Zij vertonen een veel grilliger handelsgedrag dan professionele beleggers. In extreme marktomstandigheden kan het voorkomen dat er (tijdelijk) zelfs geen handel mogelijk is. De kans op een mindere verhandelbaarheid omschrijven wij als het liquiditeitsrisico. Het liquiditeitsrisico is ook afhankelijk van de omvang van een obligatielening en doet zich eerder voor bij relatief kleine leningen.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Bij een verbetering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* gemakkelijker kunt verkopen of aankopen tegen een gunstigere prijs.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Bij een verslechtering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* moeilijker, en wellicht ook (tijdelijk) niet, kunt verkopen of aankopen. Ook is de kans groter dat de prijs waartegen u aankoopt of verkoopt ongunstiger zal zijn. In geval van een verkoop kan dit dus betekenen dat het langer duurt voordat u uw inleg terug hebt.

Overige risico's

De aanschaf van obligaties met eigen middelen brengt geen *hefboomwerking* met zich mee. Wel loopt u het risico dat uw hele *belegging* verloren gaat.

7. Hoe kunt u beleggen in obligaties?

U kunt op diverse manieren beleggen. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke beleggingswensen. Hieronder vindt u een aantal van deze mogelijkheden.

1. Rechtstreeks aan- en verkopen van individuele obligaties
2. Obligatiebeleggingen via beleggingsfondsen
3. Obligatiebeleggingen via indextrackers

Verdere informatie over beleggingsfondsen en indextrackers vindt u onder 'Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen'.

8. Waarom is de kredietstatus (rating) belangrijk?

Bij debiteuren- en kredietrisico spreekt men vaak over rating. Dit is een inschatting van de kredietwaardigheid van een debiteur door een kredietbeoordelaar en geeft een inschatting van de financiële gezondheid van een onderneming. Hoe hoger de rating, des te lager het kredietrisico en dus de te betalen rente. De koers van een lopende obligatie wordt mede beïnvloed door (verwachte) wijzigingen in de rating. Bij een (verwachte) neerwaartse bijstelling van de kredietwaardigheid gaat de koers dalen. Verder is het van belang in welke sector een onderneming actief is. Een A-rating van een bank kan een heel andere rentevergoeding hebben dan een voedingsbedrijf met dezelfde rating. De inschatting hoeft niet overeen te stemmen met onze visie of die van andere instanties. Daarnaast is een rating een momentopname, die geen garanties geeft voor het rendement en de koersontwikkeling.

Obligaties die worden uitgegeven door debiteuren van wie de kwaliteit door de ratingbureaus als goed wordt beoordeeld, hebben een rating gelijk of hoger dan Baa3/BBB-. Deze obligaties worden investment grade obligaties genoemd. Obligaties met een lagere rating (Ba1/BB+ t/m D) kunnen worden aangemerkt als speculatief. Deze obligaties noemen we ook wel high-yieldobligaties of junkbonds.

Om het verschil in risico duidelijk te maken splitsen wij de vermogenscategorie obligaties in een risicomijdend en een risicodragend deel. Het risicomijdende deel noemen we obligaties investment grade (IG). Hierin nemen we obligaties op met een investment grade-rating.

Het risicodragende deel noemen we obligaties high yield. Door een veranderende rating van de debiteur kunnen obligaties in een hogere risicocategorie gaan vallen. Dat heeft mogelijk gevolgen voor het totale beleggingsprofiel van de beleggingsportefeuille. Binnen het obligatie-universum volgen wij alleen individuele obligaties met een investment grade-rating.

9. Complexe en niet-complexe obligaties

Van Lanschot maakt onderscheid tussen complexe en niet-complexe obligaties. Steeds meer obligaties hebben een meer complexe structuur dan 'normale' obligaties. Ze reageren meestal anders op veranderende markt-omstandigheden. Deze complexe obligaties bieden beleggers de mogelijkheid om actiever met obligatiebeleggingen om te gaan.

Niet-complexe obligaties

Normaal/vast

Kenmerken

Een normale obligatie heeft een vaste (eindige) looptijd en een vaste rentebetaling, de coupon. De uitgevende instelling betaalt, meestal eens per jaar, de rente uit aan de houder van de obligatie. De rente wordt uitgedrukt in een percentage van de hoofdsom. De hoofdsom wordt, als de uitgevende instelling daartoe in staat is aan het einde van de looptijd terugbetaald.

Risico's

Voor een normale vastrentende lening geldt dat hoe langer de resterende looptijd van de obligatielening hoe hoger het renterisico. Het kredietrisico is groter als de uitgevende instelling financieel minder gezond is. Kredietbeoordelaars geven een inschatting van het kredietrisico door middel van een rating.

Covered bonds (gedekte obligaties)

Kenmerken

Covered bonds zijn obligaties uitgegeven door een bank die een extra zekerheid heeft in de vorm van een bepaald onderpand. Dit onderpand bestaat vaak uit (eersteklas) hypotheeken of publieke leningen. Deze zijn toegewezen aan de coverpool. Dankzij het onderpand, naast de zekerheid van de debiteur, hebben de meeste covered bonds een hogere kredietstatus/rating dan de bank zelf.

Risico's

- Hoe langer de resterende looptijd van de lening hoe hoger het renterisico.
- Het kredietrisico voor een covered bond is meestal lager dan van een normale vastrentende lening uitgegeven door dezelfde bank, omdat het extra zekerheid geeft in de vorm van een bepaald onderpand.

Floating rate notes

Kenmerken

Een floating rate note (FRN) is een obligatie waarbij de coupon afhankelijk is van de korte interbancaire rente, meestal 3-maands of 6-maands Euribor. De coupon wordt iedere drie of zes maanden opnieuw vastgesteld op basis van de dan geldende korte rente.

Risico's

- Het renterisico van een FRN blijft beperkt tot deze korte periode. Immers de rente wordt per periode aangepast.
- Het kredietrisico is net zo groot als bij een normale obligatie met dezelfde looptijd en van dezelfde debiteur.
- Het liquiditeitsrisico van een FRN kan groter zijn dan een normale obligatie.
- Een FRN heeft een duidelijk couponrisico. De invloed merkt u vooral op de inkomsten en daarmee op het uiteindelijke rendement. Door de daling of stijging van de rente in de loop der tijd kan de coupon significant gaan afwijken van het niveau bij opname.

Complex of niet-complex?

Voldoet de floating rate note aan alle van de onderstaande eigenschappen? Dan is die floating rate note niet-complex. De floating rate note obligatie heeft:

- een vaste renteformule (bijv. driemaands euribor)
- een vaste opslag
- een eindige looptijd
- geen achterstelling

Voldoet de floating rate note niet aan alle van de bovenstaande eigenschappen? Dan vinden wij de betreffende floating rate note complex.

Inflatiegerelateerde obligaties

Kenmerken

Bij inflatiegerelateerde obligaties (ILO) zijn de couponbetalingen en de hoofdsom gerelateerd aan de ontwikkeling van een bepaalde consumentenprijsindex. Bij de meest voorkomende vorm van inflatiegerelateerde obligaties is het rentepercentage laag in vergelijking met gewone obligaties. Maar de belegger krijgt gedurende de looptijd een compensatie uitgekeerd voor de inflatie tijdens de looptijd.

Cijfervoorbeeld

Stel de couponvergoeding van een ILO bedraagt 2,25% per jaar. U koopt de lening uit emissie op 100%. De inflatie bedraagt in jaar 1: 3%, in jaar 2: 4%. In jaar 3 is sprake van deflatie: -1%. In jaar 4 bedraagt de inflatie 2% en in jaar 5: 5%. De hoofdsom wordt jaarlijks aangepast aan de inflatie (indexatie). De cumulatieve inflatie gedurende de looptijd van de lening wordt weergegeven in de indexratio. De belegger ontvangt 2,25% couponvergoeding over de hoofdsom en de hoofdsom wordt jaarlijks vermeerderd met de inflatie. Daardoor neemt ook de jaarlijkse couponvergoeding toe. Zo bedraagt in jaar 4 de coupon niet € 2,25, maar € 2,43. Aan het einde van de looptijd wordt de lening op 113,58% afgelost. Het jaarlijkse rendement bedraagt 4,9%. Dit is lager bij een lagere inflatie. In geval van deflatie kent de hoofdsom van Europese ILO's een garantie op 100%.

Risico's

- Het renterisico van een ILO is minder duidelijk dan bij een normale obligatie. Als de nominale rente stijgt door een hogere inflatieverwachting, dan houdt een ILO haar waarde. Maar stijgt de nominale rente om een andere reden (vraag/aanbod), dan daalt de koers van een ILO, net als bij een normale obligatie.
- In de markt voor ILO's die zijn uitgegeven door overheden is over het algemeen voldoende vraag en aanbod. Het liquiditeitsrisico is dus beperkt, maar wel groter dan voor 'normale' obligaties uitgegeven door hetzelfde land.

Complex of niet-complex?

Voldoet de inflatiegerelateerde obligatie aan alle van de onderstaande eigenschappen? Dan is die inflatiegerelateerde obligatie niet-complex. De inflatiegerelateerde obligatie heeft:

- Een eindige looptijd
- Geen achterstelling
- Een normale coupon (vaste rentecoupon en opslag voor inflatie)

Voldoet de inflatiegerelateerde obligatie niet aan alle van de bovenstaande eigenschappen? Dan vinden wij de betreffende inflatiegerelateerde obligatie complex.

Complexe Obligaties

Voorbeelden van complexe obligaties zijn High-yield obligaties, vreemde valuta obligaties en converteerbare obligaties. Een omschrijving van complexe obligaties leest u in onze Complexe BeleggingenWijzer. U vindt deze wijzer op www.vanlanschot.nl/complexe-beleggingenwijzer.

Kenmerken en risico's van aandelen

10. Wat zijn kenmerken van aandelen?

Een aandeel (A) is een eigendomstitel van een bedrijf. De aandeelhouders zijn dus gezamenlijk eigenaar van een bedrijf. Een aandeel kent geen einddatum. De aandeelhouder kan zijn aandelen verkopen. De aandelen kunnen aan een beurs genoteerd zijn, maar dit hoeft niet. Als een aandeel niet beursgenoteerd is, gaat het om een complex aandeel.

U hebt met een aandeel meestal het recht om:

- dividenden te ontvangen. Dividend is het geld dat de onderneming aan de aandeelhouders kan uitkeren als het bedrijf winst heeft gemaakt en
- te stemmen op de vergadering van aandeelhouders.

Het koersverloop van een aandeel is afhankelijk van:

- de gang van zaken bij en de toekomstverwachtingen voor het bedrijf,
- de economische en monetaire ontwikkelingen in de voor het bedrijf relevante regio's,
- het beursklimaat op de beurzen waar het aandeel genoteerd staat.

Deze factoren zijn ook van invloed op de beweeglijkheid van de koers van een aandeel. De koers van een aandeel is niet constant, maar kan in de loop van de tijd scherp bewegen. Het eventuele rendement op aandelen bestaat uit twee onderdelen: de waardestijging en het dividend. De aanschaf van aandelen met eigen middelen brengt geen *hefboomwerking* met zich mee.

Dividend

Aandeelhouders kunnen dividend uitgekeerd krijgen. Dit is een deel van de winst. Als u dividend ontvangt, dan moet u daarover in principe dividendbelasting betalen. De hoogte van het dividend wordt jaarlijks vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De hoogte van het dividend is in de regel stabiel, maar niet gegarandeerd. Als een bedrijf in het afgelopen jaar onvoldoende winst heeft gemaakt, dan wordt de hoogte van het dividend hierop aangepast. Het kan voorkomen dat een bedrijf dividend niet in contanten maar in de vorm van aandelen uitkeert. Dit noemen we stockdividend (STDV). Met stockdividend krijgt u nieuwe aandelen. Veel bedrijven bieden een keuzedividend aan. Voor deze gevallen geeft u ons de standaardinstructie of u dividend in contanten wilt ontvangen of in aandelen (stockdividend).

11. Wat zijn risico's van aandelen?

Aandelen hebben verschillende risico's. De koers van een aandeel reageert daardoor verschillend bij positieve of negatieve ontwikkelingen. Ook loopt u het risico dat uw gehele *belegging* verloren gaat.

Koersrisico

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Doet een onderneming het goed, dan kan uw aandeel meer geld waard worden door een mogelijke stijging van de koers.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Doet een onderneming het minder goed, dan kan uw aandeel minder waard worden omdat de koers waarschijnlijk daalt. In het meest extreme geval is een aandeel zelfs niets waard als het bedrijf failliet gaat. Of u dividend ontvangt, hangt onder andere af van de vraag of de onderneming het goed doet. Maakt de onderneming geen winst, dan krijgt u meestal ook geen dividend. Heeft de onderneming dividend uitgekeerd? Dan heeft dat invloed op de koers. Op de dag dat het bedrijf het dividend uitkeert, daalt de koers meestal met ongeveer het bedrag van het dividend. Dat is dan de koers ex-dividend (de koers zonder dividend).

Marktrisico

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Bij positieve berichten in de markt, reageren de koersen van aandelen meestal door te stijgen.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Bij negatieve berichten in de markt, reageren de koersen van aandelen meestal door te dalen. Deze berichten kunnen gaan over de onderneming zelf of over algemene marktomstandigheden.

Of de koers van een aandeel stijgt of daalt, en hoe sterk, verschilt per onderneming. Diverse specifieke kenmerken zijn belangrijk voor het presteren van de onderneming onder bepaalde marktomstandigheden en beïnvloeden daarmee de beweeglijkheid van de koers. Hieronder bespreken we enkele van deze kenmerken:

- **Sector:** Sectoren bestaan uit vergelijkbare bedrijven op het gebied van producten en/of diensten. Voorbeelden van sectoren zijn energie, nuts en infrastructuur. Bepaalde ontwikkelingen in de markt kunnen grote impact hebben op de ene sector terwijl dezelfde marktontwikkeling een kleine impact kan hebben op de andere.
- **Cyclisch/niet cyclisch:** Cyclische bedrijven zijn sterk verbonden aan de conjunctuur terwijl niet-cyclische bedrijven meer onafhankelijk zijn van de conjunctuur. Dit betekent dat cyclische bedrijven sterker reageren op veranderingen in de conjunctuur ten opzichte van niet-cyclische bedrijven, die stabiel blijven tijdens veranderingen in conjunctuur.
- **Regio:** De locatie van de bedrijfsactiviteiten kan grote invloed hebben op de bedrijfsprestaties. Enkele regionale factoren die bedrijfsprestaties kunnen beïnvloeden zijn bijvoorbeeld economie, demografie, politiek, cultuur en klimaat.
- **Individuele kenmerken:** Specifieke bedrijfskenmerken kunnen prestaties beïnvloeden. Een voorbeeld is de verhouding tussen vreemd vermogen en eigen vermogen (leverage of hefboom). Wanneer een bedrijf gebruikmaakt van vreemd vermogen creëert het bedrijf een interne hefboom. Hoe groter het gedeelte aan vreemd vermogen ten opzichte van het totale *vermogen*, hoe groter de hefboom. Onder goede markt-omstandigheden kan het bedrijf profiteren van de hefboom terwijl dit averechts werkt onder slechte marktomstandigheden. Het kan zelfs tot problemen leiden als de opbrengsten onvoldoende zijn om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit het gebruik van vreemd vermogen.

Liquiditeitsrisico

Er zijn aandelen die u niet gemakkelijk kunt kopen of verkopen. Dit noemen we incurante aandelen. Ook op beurzen kunnen incurante aandelen voorkomen. Er is dan weinig vraag of aanbod. Hierdoor is het moeilijker om deze aandelen te kopen of te verkopen.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Bij een verbetering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* gemakkelijker kunt verkopen of aankopen tegen een gunstigere prijs. Koopt iemand een grote hoeveelheid incurante aandelen? Dan zorgt dat meestal voor een sterke stijging van de koers.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Bij een verslechtering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* moeilijker, en wellicht ook (tijdelijk) niet, kunt verkopen of aankopen. Ook is de kans groter dat de prijs waartegen u aan- of verkoopt ongunstiger zal zijn. In geval van een verkoop kan dit dus betekenen dat het langer duurt voordat u uw inleg terug hebt. Verkoopt iemand een grote hoeveelheid incurante aandelen? Dan zorgt dat meestal voor een sterke daling van de koers.

Renterisico

Renterisico is het risico van veranderingen van de rente op de kapitaalmarkt. Rente is de prijs voor het lenen van geld. Verandert de rente in de markt? Dan kan dit gevolgen hebben voor de koersen van aandelen. Daarom is het renterisico ook een koersrisico.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Daalt de rente? Dan zullen de koersen van aandelen meestal stijgen.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Stijgt de rente? Dan zullen de koersen van aandelen meestal dalen. Het dividendrendement wordt dan minder aantrekkelijk ten opzichte van de rente. Het kan ook zijn dat bedrijven meer rente moeten betalen op hun leningen.

Dividendrisico

Bedrijven maken winst en keren dat uit in de vorm van dividend aan de aandeelhouders. Het gevoerde dividend-beleid kan aandelenkoersen beïnvloeden.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Een hoger dividend betekent veelal dat er meer beschikbare winst is voor uitkering bij de onderneming. Een stabiel tot licht hoger dividendbeleid stelt vertrouwen richting de toekomst. Dat pakt meestal positief uit voor de aandelenkoers.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Een dividendverlaging kan betekenen dat een onderneming minder vertrouwen heeft richting de toekomst en/of er minder financiële ruimte is voor het doen van uitkeringen of simpelweg het bedrijf andere keuzes maakt (overnames of schuldafbouw). Bij bedrijven waar beleggers rekenen op een stabiel tot groeiend dividend kan een neerwaartse aanpassing een flinke negatieve reactie veroorzaken.

12. Hoe kunt u beleggen in aandelen?

U kunt op diverse manieren beleggen. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke beleggingswensen. Hieronder vindt u een aantal van de mogelijkheden.

1. Rechtstreeks aan- en verkopen van individuele aandelen
2. Aandelenbeleggingen via actief beheerde beleggingsfondsen
3. Aandelenbeleggingen via passief beheerde beleggingsfondsen

Verdere informatie over actief en passief beheerde beleggingsfondsen vindt u onder 'Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen'.

13. Complexe en niet-complexe aandelen

Niet-complexe aandelen

Reguliere beursgenoteerde aandelen zijn niet-complex.

Complexe aandelen

Naast gewone reguliere aandelen zijn er ook complexe aandelen zoals preferente aandelen en aandelen die worden verhandeld op alternatieve handelsplatformen. Een omschrijving van deze *beleggingen* leest u in de Complexe BeleggingenWijzer. Deze wijzer vindt u op www.vanlanschot.nl/complexe-beleggingenwijzer.

Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen

14. Wat zijn kenmerken van beleggingsfondsen?

Een beleggingsfonds brengt beleggers samen. Een beleggingsfonds verzamelt middelen van individuen om deze vervolgens namens de groep te beleggen in een portefeuille van verschillende *beleggingen*, zoals aandelen of obligaties. Een belegger in een beleggingsfonds krijgt als het ware een gedeelte van de portefeuille. Wij selecteren beleggingsfondsen op basis van een uitgebreide analyse.

Verschillen tussen beleggingsfondsen en individuele *beleggingen*

- De meeste beleggingsfondsen hebben specifieke richtlijnen ten aanzien van hun beleggingsbeleid.
- Een beleggingsfonds wordt beheerd door een professionele partij. Het biedt u de mogelijkheid om uw inleg te spreiden. Door spreiding kunt u risico's reduceren.
- Een beleggingsfonds biedt de mogelijkheid om ook in minder toegankelijke markten te beleggen.

Aandelenklassen

Fondsbeheerders bieden soms meer varianten van een beleggingsfonds aan. Ze doen dit in de vorm van verschillende aandelenklassen. Ze doen dit om tegemoet te komen aan verschillende voorkeuren van beleggers. Zo kan er een aandelenklasse zijn die in dollars noteert en een andere in euro's. Of een aandelenklasse waarop dividend automatisch wordt herbelegd in het fonds en een andere waar het dividend in geld aan u wordt uitgekeerd.

Aandelenklassen kunnen ook zijn afgestemd op verschillende doelgroepen, zoals particuliere of institutionele beleggers. Beleggingsinhoudelijk kennen de aandelenklassen geen verschillen. Het verschil zit in de kenmerken, zoals de valuta, de vorm van dividuutkering, de managementfee of de minimaal vereiste inleg.

Voor particuliere klanten stellen wij doorgaans de particuliere aandelenklasse beschikbaar. Maar er zijn uitzonderingen. Soms is er een institutionele aandelenklasse die voordelen biedt ten opzichte van de particuliere. Als de fondsbeheerder toestaat dat particuliere klanten in deze institutionele aandelenklasse mogen beleggen, stellen wij deze voor onze particuliere klanten beschikbaar. Aan het type aandelenklasse kunnen onze klanten geen rechten ontlenen. Het kan voorkomen dat u alleen via ons in een bepaalde institutionele aandelenklasse kunt beleggen. Daardoor kan het voorkomen dat deze aandelenklasse niet kan worden overgeboekt wanneer u uw portefeuille wilt overboeken naar een andere bank.

De handel in beleggingsfondsen

Fondsen kunt u niet allemaal op dezelfde manier aan- en verkopen. Sommige fondsen werken met een veilingstelsel. Dat betekent dat alle orders in een bepaald fonds die bijvoorbeeld voor 15.55 uur worden ingelegd, de volgende dag worden verhandeld om 10.00 uur (veilingmoment). Participaties worden dan verhandeld tegen één transactieprijs, de *intrinsieke waarde*. Dit kan inclusief een kleine op- of afslag zijn, ook wel handelskosten genoemd. Deze handelskosten zijn ter compensatie van transactiekosten binnen het fonds in verband met de aan- of verkoop. Het kan soms ook voorkomen dat handelskosten niet in de vorm van een op- of afslag worden berekend, maar apart in rekening worden gebracht. De intrinsieke waarde wordt voorafgaand aan het veilingmoment berekend op basis van slotkoersen en dagelijks gepubliceerd op de website van de betreffende fondsbeheerder. De hoogte van de handelskosten staat vermeld in het prospectus en de *EBI* of het *Eid* van het betreffende beleggingsfonds. Bij sommige beleggingsfondsen kan het voorkomen dat de handel niet dagelijks plaatsvindt, maar bijvoorbeeld maandelijks of zelfs jaarlijks. De beleggingsfondsen die niet via een veilingstelsel worden verhandeld, worden via de *beurs* verhandeld zoals bepaald in ons Orderuitvoerbeleid. Over dit beleid leest u meer in hoofdstuk 7 van deze *voorwaarden*.

Dividend

Er zijn beleggingsfondsen die als rechtsvorm een Naamloze Vennootschap (NV) of Besloten Vennootschap (BV) hebben. Dit type beleggingsfonds kan u de mogelijkheid bieden om uw ontvangen dividend weer om te zetten in nieuwe aandelen. U krijgt dan eerst het dividend en daarna belasten wij uw rekening voor de verkregen aandelen. Dat noemen we herbelegging. Voor keuzedividend geeft u ons de standaardinstructie of u dividend in contanten wilt ontvangen of in aandelen (stockdividend). Voor herbelegging geeft u ons de standaardinstructie dat u het ontvangen dividend wilt herbeleggen in nieuwe aandelen van het beleggingsfonds.

Soorten beleggingsfondsen

- **Open-end en closed-end beleggingsfondsen.** Bij closed-end beleggingsfondsen is (in tegenstelling tot open-end beleggingsfondsen) wettelijk vastgelegd dat zij na introductie géén extra participaties mogen uitgeven. De participaties van closed-end beleggingsfondsen worden verhandeld op de secundaire markt en de koers wordt mede door vraag en aanbod bepaald. Open-end beleggingsfondsen zijn echter wettelijk verplicht om participaties te verkopen en in te kopen tegen hun *intrinsieke waarde* per aandeel. De meeste open-end beleggingsfondsen worden via een veilingstelsel verhandeld. Dat wil zeggen dat er slechts één keer per dag handel plaatsvindt. De tijd waarop deze handel plaatsvindt, verschilt per fonds.
- **Fund of funds.** Een fund of funds is een beleggingsfonds dat belegt in beleggingsfondsen. Koopt u een fund of funds? Dan houden zowel de beheerder van het fund of funds als de beheerders van de onderliggende fondsen een managementfee in. Door deze structuur is er een stapeling van fondskosten waardoor de totale kosten hoger uit kunnen komen dan bij een regulier beleggingsfonds.

- **Actieve en passieve beleggingsfondsen.** Beleggingsfondsen kunnen ook worden onderverdeeld naar passieve en actieve beleggingsfondsen. Een actief beleggingsfonds wijkt bewust af van de voor het fonds relevante marktindex. Op die manier probeert het fonds een beter rendement te realiseren dan de index. Deze afwijking is doorgaans gebaseerd op een visie of strategie. Om deze visie te ontwikkelen, is analyse nodig. Dit zorgt voor hogere beheerkosten. Een passief beleggingsfonds heeft als doel om zoveel mogelijk het rendement na te bootsen van de marktindex die voor het fonds relevant is. De term passief heeft betrekking op het zoveel mogelijk volgen van de samenstelling van de index.
- **Indexfondsen en exchange traded funds (ETF's)** zijn voorbeelden van passieve beleggingsfondsen. Bij zogenoemde indexfondsen en ETF's is de Lopende Kosten Maatstaf (LKM) meestal juist lager. Dit komt doordat indexfondsen een index volgen. Het beheer hiervan is eenvoudiger dan van een actief beheerd fonds. De beheerders van indexfondsen ontvangen daardoor een lagere managementfee. Dit resulteert in een lagere LKM. Bij exchange traded funds kan gedurende de hele handelsdag worden gehandeld. Voor meer uitgebreide informatie over de verschillen tussen indexfondsen en ETF's kunt u het hoofdstuk Indexfondsen uit de Complexe BeleggingenWijzer lezen. U vindt deze wijzer op www.vanlanschot.nl/complexe-beleggingenwijzer.

15. Wat zijn risico's van beleggingsfondsen?

Alle risico's van *beleggingen* die in dit hoofdstuk staan genoemd, gelden – afhankelijk van de samenstelling van de fondsportefeuille – ook voor beleggingsfondsen.

Omdat het *vermogen* binnen een beleggingsfonds is gespreid over verschillende *beleggingen*, is de beweeglijkheid van de koers van een beleggingsfonds over het algemeen lager dan van individuele aandelen of obligaties. De risico's van beleggingsfondsen worden bepaald door de onderliggende waarden en de gehanteerde beleggingsstrategie van het fonds. Dit betekent bijvoorbeeld dat de waarde van een beleggingsfonds met een relatief grote positie in een bepaalde regio of sector gevoeliger is voor ontwikkelingen in die bepaalde sector of regio.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen in een sector.** Wanneer de energiesector bovengemiddeld goed presteert dan kan een fonds met een relatief grote positie in de energiesector daarvan sterker profiteren dan fondsen met een relatief kleine positie in de energiesector.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen in een sector.** Wanneer de energiesector bovengemiddeld slecht presteert dan zal een fonds met een relatief grote positie in de energiesector daaronder sterker lijden dan fondsen met een relatief kleine positie in de energiesector.
Heeft het fonds een relatief grote positie in een bepaalde regio dan betekent dit dat de waarde van het beleggingsfonds gevoeliger is voor ontwikkelingen in die bepaalde regio.
- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen in een regio.** Wanneer de regio Europa bovengemiddeld goed presteert dan kan een fonds met een relatief grote positie in de regio Europa daarvan sterker profiteren dan fondsen met een relatief kleine positie in de regio Europa.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen in een regio.** Wanneer de regio Europa bovengemiddeld slecht presteert dan zal een fonds met een relatief grote positie in de regio Europa daaronder sterker lijden dan fondsen met een relatief kleine positie in de regio Europa. Er is een risico dat u uw gehele inleg in het beleggingsfonds kwijtraakt, bijvoorbeeld in geval van wanbeleid door de fondsbeheerder.

16. Hoe kunt u beleggen in beleggingsfondsen?

U kunt op diverse manieren beleggen in beleggingsfondsen. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke beleggingswensen. Hieronder vindt u een aantal van de mogelijkheden.

Aandelenbeleggingen via actief beheerde beleggingsfondsen

U kunt ook via een beleggingsfonds beleggen in aandelen. De meeste beleggingsfondsen hebben een helder afgebakend beleggingsbeleid. Bijvoorbeeld op gebied van regio, sector, actief of passief. Hierbij beleggen zij in diverse aandelen die gezamenlijk de portefeuille van het beleggingsfonds vormen.

Aandelenbeleggingen via passief beheerde beleggingsfondsen

Passief beheerde beleggingsfondsen worden ook wel 'indexfondsen' genoemd. Het doel is het volgen van een index (mandje *beleggingen*) en het genereren van hetzelfde rendement als deze index. Aanpassingen in de index worden direct doorvertaald naar het beleggingsbeleid van het indexfonds. Hieronder vindt u nog enige aanvullende informatie over indexfondsen.

- **Specifieke beleggingsthema's.** De *beleggingen* van indexfondsen bestaan uit een portefeuille van aandelen. Deze kunnen een specifiek deel van de aandelenmarkt bestrijken. Bijvoorbeeld fondsen die beleggen in een specifieke sector of binnen een specifieke regio.
- **Beheerkosten en rendement.** De beheerkosten van een indexfonds zijn doorgaans lager dan bij een beleggingsfonds. Daar staat tegenover dat u bij een indexfonds alléén het rendement van de index mag verwachten. Bij een beleggingsfonds wordt, door de expertise van de fondsbeheerder, geprobeerd een extra rendement te behalen ten opzichte van een index van de benchmark door bewust af te wijken. Voor een beschrijving van de werking van indexfondsen verwijzen we u naar het hoofdstuk Indexfondsen in onze Complexe BeleggingenWijzer. U vindt deze wijzer op www.vanlanschot.nl/complexe-beleggingenwijzer.

Obligatiebeleggingen via beleggingsfondsen

U kunt ook via een beleggingsfonds beleggen in obligaties. De meeste beleggingsfondsen hebben een helder afgebakend beleggingsbeleid. Bijvoorbeeld op gebied van kredietkwaliteit, obligatiesoorten, looptijden en valuta's. Hierbij wordt belegd in diverse obligaties die gezamenlijk de portefeuille van het beleggingsfonds vormen.

Obligatiebeleggingen via indextrackers

Indextrackers hebben als doel het volgen van een bepaalde graadmeter (index) en het genereren van hetzelfde rendement als deze graadmeter. Aanpassingen in de graadmeter worden direct doorvertaald naar het beleggingsbeleid van een indextracker.

- **Specifieke beleggingsthema's.** De *beleggingen* van indextrackers bestaan uit een portefeuille van obligatieleningen. Deze kunnen een heel specifiek deel van de obligatiemarkt bestrijken. Bijvoorbeeld trackers die in Europese bedrijfsobligaties beleggen met uitsluiting van de financiële sector. Of die beleggen in een mandje eurostaatsleningen met een zeer specifieke looptijd.

17. Complexe en niet-complexe beleggingsfondsen

Niet-complexe beleggingsfondsen

Open-end beleggingsfondsen (UCITS), ETF's en indexfondsen met een 'recht toe recht aan' beleggingsbeleid zijn niet-complex.

Complexe beleggingsfondsen

Naast gewone reguliere beleggingsfondsen zijn er ook Complexe beleggingsfondsen zoals beursgenoteerde private equity-, hedge-, infrastructuur- en vastgoedfondsen. Een omschrijving van deze *beleggingen* vindt u in de Complexe BeleggingenWijzer.

Hefboom

De aanschaf van participaties in een beleggingsfonds met eigen middelen brengt geen *hefboomwerking* met zich mee. Let wel, een beleggingsfonds kan soms met geleend geld beleggen. In dat geval is er binnen het fonds wel sprake van een *hefboomwerking*. Voor niet-complexe beleggingsfondsen kan dit bijvoorbeeld zijn vanuit portefeuille efficiency overwegingen. Indien het beleggen met geleend geld onderdeel is van de fondsstrategie gaat het om complexe beleggingsfondsen. Voor de specifieke risico's en overige informatie van beleggingsfondsen verwijzen wij naar de *EBi*, *Eid* en het prospectus van het desbetreffende beleggingsfonds.

Overig

18. Alternatieve beleggingen

Tot de categorie 'alternatieve *beleggingen*' rekenen wij onder meer hedgefondsen en niet-beursgenoteerde *beleggingen*, waaronder leningen aan bedrijven (private debt), investeringen in het aandelenkapitaal (private equity) of financieringen van 'real assets', zoals infrastructurele projecten, onroerend goed of landbouwgrond. In de Complexe BeleggingenWijzer leggen wij u de kenmerken en risico's van deze *beleggingen* uit. U vindt deze wijzer op www.vanlanschot.nl/complexe-beleggingenwijzer.

Alternatieve *beleggingen* onderscheiden zich onder meer van de andere vermogenscategorieën door de beperkte mate van verhandelbaarheid op de korte termijn. Zo kan het bij het verkopen van hedgefondsen een aantal maanden duren voordat de opbrengsten voor u beschikbaar komen. Tussen het geven van de verkoopopdracht en het bepalen van de verkoopopbrengst blijft u onverminderd de bij het fonds behorende beleggingsrisico's lopen. Bij private equity kan het geïnvesteerde *vermogen* zelfs een aantal jaren geblokkeerd zijn. Alternatieve *beleggingen* zijn daardoor per definitie niet geschikt voor beleggers die op elk gewenst moment hun *belegging* moeten of willen verkopen. Als de beperkte verhandelbaarheid geen probleem is, kan het opnemen van alternatieve *beleggingen* een gewenste aanvulling voor uw portefeuille zijn. Doordat de rendementsbronnen bij alternatieve *beleggingen* anders zijn dan die van gewone vermogenscategorieën (aandelen en obligaties) kunnen deze *beleggingen* een toegevoegde waarde binnen de portefeuille bieden.

In het algemeen en over een langere termijn kunnen alternatieve *beleggingen* het risico-rendementsprofiel van een portefeuille verbeteren. Maar omdat alternatieve *beleggingen* complexe *beleggingen* zijn, is het belangrijk dat u, voordat u hierin gaat beleggen, weet wat de kenmerken en de verwachte risico's zijn.

Er bestaan veel verschillende soorten alternatieve *beleggingen*. Er zijn alternatieve *beleggingen* die zeer risicodragend zijn, maar er zijn er ook die zeer risicomijdend zijn. Wij voeren altijd een grondig onderzoek uit naar fondsen in de vermogenscategorie alternatieve *beleggingen*. Alleen fondsen die onze toetsingen doorstaan, nemen wij mee in onze advisering. Of het voor u wenselijk is om in deze categorie te beleggen, kunt u bespreken met uw banker.

19. Zijn er nog andere soorten beleggingen?

Naast de *beleggingen* die we in dit hoofdstuk hebben beschreven, zijn er nog veel meer soorten *beleggingen*. Ook voor deze *beleggingen* geldt dat u de kenmerken en risico's ervan moet begrijpen voordat u daarin gaat beleggen. Voor de kenmerken en risico's van bijvoorbeeld complexe *beleggingen*, zoals hedgefondsen, complexe obligaties, private equity, gestructureerde producten, opties en turbo's, dient u kennis te nemen van onze Complexe BeleggingenWijzer. Deze kunt u vinden op onze website of opvragen bij uw beleggingsspecialist. Hebt u bij de intake beleggen aangegeven te willen beleggen in dergelijke complexe *beleggingen*? Dan hebben wij u de Complexe BeleggingenWijzer al verstrekt.

Daarnaast moet u ook altijd de specifieke informatie lezen en begrijpen van de *belegging* waarin u wilt beleggen, zoals het prospectus, de Essentiële Beleggersinformatie (*Ebi*), het Essentiële-informatiedocument (*Eid*) en de brochure.

6. Beleidsstukken voor beleggen

Inleiding

Algemeen

1. Waarom zijn beleidsstukken voor u belangrijk?
2. Waar kan ik de actuele versie van de beleidsstukken vinden?

Orderuitvoeringsbeleid

3. Hoe voeren wij uw orders uit?
4. Voor welke orders geldt het Orderuitvoeringsbeleid?
5. Wat is het gevolg als een ordertype niet onder het Orderuitvoeringsbeleid valt?
6. Voor welke beleggingen geldt het Orderuitvoeringsbeleid?
7. Met welke factoren houden wij rekening om te zorgen voor het beste resultaat?
8. Overzicht van factoren en plaatsen van uitvoering (handelsplatformen)
9. Welke derde partij (broker) hebben wij geselecteerd?
10. Wat is een 'smart order routing' systeem?
11. Wat moet u doen als er een corporate action plaatsvindt bij een belegging waarvoor u een (limiet) order hebt ingelegd?

Belangenconflicten

12. Wanneer ontstaat er een belangenconflict?
 13. Wat doen wij om belangenconflicten te beheersen?
 14. Wat gebeurt er als wij een belangenconflict niet kunnen voorkomen?
-

Inleiding

In dit hoofdstuk kunt u lezen waarom wij beleidsstukken maken en waarom die belangrijk voor u zijn. U leest hier ons beleid over hoe wij orders uitvoeren. Daarna leggen wij uit hoe wij omgaan met belangenconflicten.

Algemeen

1. Waarom zijn beleidsstukken voor u belangrijk?

Wij stellen beleidsstukken op om ervoor te zorgen dat wij uw belang altijd vooropstellen. Door ons Orderuitvoeringsbeleid zorgen wij ervoor dat wij bij de uitvoering van uw order voor u het best mogelijke resultaat bereiken. Door ons beleid voor belangenconflicten zorgen wij ervoor dat we belangenconflicten zoveel mogelijk voorkomen.

2. Waar kan ik de actuele versie van de beleidsstukken vinden?

Wij gaan regelmatig na of onze beleidsstukken en andere procedures en instructies nog steeds aan onze eisen voldoen. Als wij dat nodig vinden passen wij de beleidsstukken aan. Bij de beoordeling van ons Orderuitvoeringsbeleid stellen wij de volgende vragen.

1. Leiden de geselecteerde plaatsen van uitvoering en derde partijen nog steeds tot het best mogelijke resultaat voor u?
2. Zijn er gewijzigde marktomstandigheden, waardoor wij orders beter ergens anders kunnen laten uitvoeren?

In het geval dat er belangrijke aanpassingen zijn voor u, dan informeren wij u daarover. De geldende versie van dit document vindt u op onze website, www.vanlanschot.nl/productvoorwaarden. Naast het actuele Orderuitvoeringsbeleid vindt u daar ook het actuele overzicht van de top 5 plaatsen van uitvoering en brokers. U kunt het ook opvragen bij uw banker of inzien op een van onze kantoren.

Orderuitvoeringsbeleid

3. Hoe voeren wij uw orders uit?

Wij voeren uw orders uit zoals in dit Orderuitvoeringsbeleid omschreven. Het Orderuitvoeringsbeleid is van toepassing op vrijwel alle orders die wij voor u uitvoeren. Het is zowel van toepassing op orders die wij zelf uitvoeren bijvoorbeeld op een *beurs* of via een tegenpartij, als op orders die wij ter uitvoering doorgeven aan een andere partij. Wij beoordelen het Orderuitvoeringsbeleid van de derde die wij selecteren voordat wij een order doorgeven ter uitvoering aan deze derde.

4. Voor welke orders geldt het Orderuitvoeringsbeleid?

Niet alle soorten orders vallen onder het Orderuitvoeringsbeleid. De volgende ordertypen vallen er niet onder.

- Orders die wij volgens uw specifieke instructies moeten uitvoeren. Wij voeren deze orders dan uit volgens uw specifieke instructie. Dit doen wij niet als wij deze instructie niet kunnen uitvoeren. Een voorbeeld van een instructie die wij niet kunnen uitvoeren, is een order die moet worden uitgevoerd op een *beurs* waarop wij of een andere partij waarmee wij samenwerken geen directe of indirecte aansluiting hebben.
- Orders waarbij wij op uw verzoek optreden als tegenpartij, een zogeheten 'request for quote'. Daarbij verzoekt u ons eerst om een prijs en zijn wij uw tegenpartij. U hebt de keuze om al dan niet op basis van onze 'quote' een transactie met ons aan te gaan.

5. Wat is het gevolg als een ordertype niet onder het Orderuitvoeringsbeleid valt?

U loopt dan het risico dat wij niet het best mogelijk resultaat voor u kunnen behalen. Dit komt omdat wij dan niet het door ons vastgestelde en in ons uitvoeringsbeleid opgenomen maatregelen kunnen toepassen. Wij blijven ook bij de uitvoering van orders met specifieke instructies altijd in uw belang handelen.

6. Voor welke beleggingen geldt het Orderuitvoeringsbeleid?

Het Orderuitvoeringsbeleid is van toepassing op alle orders in onderstaande *beleggingen*.

- Aandelen en daaraan gerelateerde instrumenten, zoals claims, scrips en stockdividenden en beursgenoteerde en -verhandelde beleggingsfondsen
- Obligaties en andere verhandelbare schuldinstrumenten
- Derivaten, zoals opties en futures
- Gestructureerde producten, zoals garantie-, hefboom- en beschermingsproducten
- Niet-beursgenoteerde en -verhandelde beleggingsfondsen, waaronder fondsen beleggend in hedgefondsen en private equity

7. Met welke factoren houden wij rekening om te zorgen voor het beste resultaat?

Om het best mogelijke resultaat voor onze klanten te bereiken houden wij rekening met factoren zoals prijs, uitvoeringskosten, snelheid (van uitvoering), waarschijnlijkheid (van uitvoering en afwikkeling) en de omvang en aard van de order. In de tabel hierna vindt u de relevante factoren per vermogenscategorie. De volgorde van de factoren geeft de mate van belangrijkheid van de factor aan bij de orderuitvoering. Deze volgorde wordt vooral bepaald door de kenmerken van de order, de vermogenscategorie en de plaats van uitvoering.

Ook ziet u welke plaatsen van uitvoering of welke derde partijen (brokers) wij kunnen gebruiken om uw orders te laten uitvoeren. Indien wij gebruikmaken van derde partijen, dan vindt u op de website van deze partijen per vermogenscategorie een overzicht van de vijf meest gebruikte plaatsen van uitvoering. Zelf publiceren wij per soort belegging een top 5 meest gebruikte brokers en een top 5 van uitvoering. Onderverdeeld in aandelen en certificaten, obligaties en overige schuldinstrumenten, derivaten, gestructureerde producten, beursgenoteerde beleggingsfondsen en niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen. U kunt deze informatie vinden op www.kempen.com/securities/about-kempen-securities en onze website www.vanlanschot.nl/productvoorwaarden of opvragen bij uw banker.

8. Overzicht van factoren en plaatsen van uitvoering (handelsplatformen)

Beleggingen	Relevante factoren	Plaats van uitvoering rechtstreeks of via een derde	Voorbeelden plaatsen van uitvoering en derde partijen
Aandelen en daaraan gerelateerde instrumenten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 3. Snelheid van uitvoering 4. Omvang en aard van de order 	<ol style="list-style-type: none"> a. Gereguleerde markt rechtstreeks b. Gereguleerde markten of Multilaterale handelsplatform via een derde c. Pools via een derde 	Zie overzicht plaatsen van uitvoering onder 'Execution Venues used by Kempen & Co' op www.kempen.com/nl/securities/about-kempen-securities
Obligaties en andere verhandelbare schuldinstrumenten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Omvang en aard van de order 3. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 4. Snelheid van uitvoering 	<ol style="list-style-type: none"> a. Gereguleerde markten rechtstreeks b. Multilaterale handelsplatform rechtstreeks 	<ol style="list-style-type: none"> a. Euronext b. Bloomberg Trading Facility
Derivaten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 3. Snelheid van uitvoering 4. Omvang en aard van de order 	<ol style="list-style-type: none"> a. Gereguleerde markten rechtstreeks b. Gereguleerde markten via een derde c. Geselecteerde professionele tegenpartijen 	<ol style="list-style-type: none"> a. Euronext b. - c. NatWest Markets NV
Gestructureerde producten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 3. Snelheid van uitvoering 4. Omvang en aard van de order 	<ol style="list-style-type: none"> a. Gereguleerde markten rechtstreeks b. Gereguleerde markten via een derde c. Uitgevende instelling/aanbieder van het product rechtstreeks 	<ol style="list-style-type: none"> a. Euronext b. Goldman Sachs International c. ING Bank NV, BNP Paribas NV of Van Lanschot Kempen NV
Beursgenoteerde beleggingsfondsen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 3. Snelheid van uitvoering 4. Omvang en aard van de order 	<ol style="list-style-type: none"> a. Gereguleerde markten rechtstreeks b. Gereguleerde markten of Multilaterale handelsplatform via een derde 	<ol style="list-style-type: none"> a. Euronext b. -
Niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prijs en uitvoeringskosten 2. Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling 3. Snelheid van uitvoering 4. Omvang en aard van de order 	<ol style="list-style-type: none"> a. Transfer Agents rechtstreeks b. Transfer Agents via een derde 	<ol style="list-style-type: none"> a. Fundsettle, Clearstream b. Verschillende transfer agents bijvoorbeeld JP Morgan

9. Welke derde partij (broker) hebben wij geselecteerd?

Wij hebben voor verschillende *beleggingen* zoals aandelen of derivaten brokers geselecteerd waar wij uw orders naar kunnen sturen. Wij publiceren jaarlijks een overzicht van top 5 brokers in termen van handelsvolume. Deze informatie is beschikbaar op onze website www.vanlanschot.nl/productvoorwaarden. Wij publiceren tevens een overzicht van de top 5 plaatsen van uitvoering per type belegging.

Op uw (digitale) transactienota ziet u bij plaats van uitvoering ook 'Broker' staan. Als u precies wilt weten op welke plaatsen van uitvoering uw order is uitgevoerd, kunt u contact opnemen met uw banker. U kunt ook bellen met Van Lanschot Client Services, telefoon 0800 1737. Deze afdeling kunt u op werkdagen bereiken van 8.00 uur tot 21.00 uur en op zaterdag van 9.00 uur tot 17.00 uur.

10. Wat is een 'smart order routing' systeem?

Wij kunnen, voor aandelen en daaraan gerelateerde instrumenten, gebruikmaken van 'smart order routing' systemen van derden. Deze systemen vergelijken de verschillende prijzen voor hetzelfde aandeel op verschillende plaatsen van uitvoering (handelsplatformen). Het 'smart order routing' systeem stuurt de order naar het handelsplatform of de handelsplatformen die op dat moment de beste prijs biedt of bieden. Wij selecteren het 'smart order routing' systeem van een derde waar uitvoering tot het best mogelijke resultaat leidt op basis van professionele ervaring.

11. Wat moet u doen als er een corporate action plaatsvindt bij een belegging waarvoor u een (limiet) order hebt ingelegd?

Vanwege het feit dat uw order via een 'smart order routing'-systeem wordt ingelegd bij diverse handelsplatformen, moet u zelf in de gaten houden of er corporate actions plaatsvinden die van invloed zijn op uw (limiet) orders. Corporate actions die van invloed kunnen zijn op uw order zijn dividenduitkering, splitsing van een belegging, fusie of overname. U dient dan zelf te beslissen of u uw order wilt royeren en opnieuw wilt inleggen. Voor het royeren van een order moet u een lopende order verwijderen en niet laten uitvoeren.

Belangenconflicten

12. Wanneer ontstaat er een belangenconflict?

Wij hebben een regeling die gericht is op de preventie van de volgende situaties.

- Vermenging van zakelijke en persoonlijke belangen,
- Het door elkaar lopen van het eigen belang van de onderneming en dat van de klant,
- Aanwezigheid van een financiële of andere drijfveer om het belang van de ene (groep) klanten te laten prevaleren boven het belang van de andere (groep) klanten,
- Wij oefenen hetzelfde bedrijf uit als de klant waardoor een (potentieel) conflict ontstaat,
- Wij ontvangen een provisie of vergoeding van een derde die niet gebruikelijk is.

13. Wat doen wij om belangenconflicten te beheersen?

De beheersing van belangenconflicten is een essentieel onderdeel van het streven naar het versterken van de integriteit en reputatie van Van Lanschot Kempen NV en alle met haar verbonden ondernemingen (hierna Van Lanschot Kempen). Uitgangspunt is dat Van Lanschot Kempen alle redelijke maatregelen neemt om mogelijke belangenconflicten binnen de organisatie te identificeren en indien mogelijk organisatorische administratieve en fysieke maatregelen neemt om deze te voorkomen en te beheersen. Een zogenoemde 'Chinese Wall' tussen twee afdelingen kan zowel een fysieke maatregel zijn als een organisatorische. De plicht om een eventuele nevenfunctie vooraf te melden is een voorbeeld van een administratieve maatregel.

Binnen de organisatie zijn, onder andere, de volgende maatregelen genomen.

- Opstellen van een Algemene gedragscode en overige regelingen.
- Opstellen van een belangenconflicten organisatieschema.
- Inrichten van een belangenconflicten register.
- Inrichten van organisatorische administratieve en fysieke maatregelen.

Het beheersen van belangenconflicten speelt een belangrijke rol op de werkvloer. Alle medewerkers van Van Lanschot Kempen zijn alert op het herkennen van belangenconflicten.

Verder streeft Van Lanschot Kempen ernaar om belangenconflicten te beheersen door:

- het geven van het juiste voorbeeld door het management (bedrijfscultuur),
- opleiding en training van medewerkers om de awareness te vergroten.

14. Wat gebeurt er als wij een belangenconflict niet kunnen voorkomen?

Daar waar het niet mogelijk is belangenconflicten te voorkomen of beheersen, maakt Van Lanschot Kempen deze belangenconflicten aan u of potentiële klanten kenbaar.

Bijlage 1. Begrippenlijst

Begrippen	Uitleg
Beleggersgiro	Dit is een beleggersgiro in de zin van de <i>wet</i> (meestal in de vorm van een stichting) die op ons initiatief is opgericht
Beleggingen	Alle <i>financiële instrumenten</i>
Beurs	Gereguleerde markt in de zin van de <i>wet</i>
EBi	Essentiële Beleggersinformatie over een fonds. De Essentiële Beleggersinformatie is bedoeld om u meer inzicht te geven in de aard en de risico's van <i>beleggingen</i> in beleggingsfondsen, ETF's en trackers.
Eid	Essentiële-informatiedocument. In het Eid kunt u de totale kosten zien die over de looptijd van de belegging in rekening worden gebracht
Effectenrekening	Uw <i>effectenrekening</i> waarop wij uw <i>beleggingen</i> en uw geld administreren; dit geld gebruikt u voor aankoop van uw <i>beleggingen</i> of ontvangt u in verband met uw <i>beleggingen</i>
Financiële instrumenten	De soorten instrumenten die worden genoemd in artikel 1:1 van de <i>wet</i> , zoals aandelen (of certificaten daarvan), obligaties, deelnemingsrechten in beleggingsinstellingen en opties
Hefboomwerking	a) beleggen met geleend geld of b) de eigenschap dat de koers van de belegging relatief hoger stijgt of lager daalt dan de onderliggende waarde, bijvoorbeeld bij een optie In beide gevallen kan koersschommeling van de onderliggende waarde (bijvoorbeeld een aandeel) tot relatief grotere winsten of verliezen leiden bij een belegging in opties dan bij een belegging rechtstreeks in de onderliggende waarde
Intrinsieke waarde	Wordt bepaald door het eigen vermogen van een beleggingsfonds (aandelenkapitaal plus reserves) te delen door het aantal uitstaande participaties in dat beleggingsfonds
Overeenkomst	De Overeenkomst voor Zelf Beleggen waarbij deze <i>voorwaarden</i> van toepassing zijn verklaard
Tegenrekening	Een door u opgegeven betaalrekening op uw naam bij Van Lanschot. De <i>tegenrekening</i> staat genoemd in de <i>overeenkomst</i> . Had u een Overboekrekening beleggen, dan geldt deze nu als uw <i>tegenrekening</i> .
Voorwaarden	Deze Voorwaarden voor Zelf Beleggen
Vermogen	Het geld en de <i>beleggingen</i> op uw rekening
Wet	De Wet op het financieel toezicht (Wft)

Bijlage 2. Afkortingen

In de lijst hieronder staan de afkortingen per belegging die wij gebruiken in uw rapportages.

Afkortingen	Type	Fondstype
A	Aandeel	Aandeel
ACO	Convertible Achtergesteld	Achtergestelde Converteerbare Obligatie
ALT	Alternatives	Alternatieve belegging
AO	Achtergesteld	Achtergestelde Obligatie
C	Calloptie	Calloptie
CL	Claim	Claim
CLO	Credit Linked	Credit Linked Obligatie
CO	Convertible	Converteerbare Obligatie
COCOA	Convertible Contingency	Achtergestelde Voorwaardelijk Converteerbare Obligatie
COPA	Converteerbaar Preferent	Converteerbaar Preferent Aandeel
CPA	Cumulatief Preferent	Cumulatief Preferent Aandeel
CTA	Certificaat	Certificaat van een Aandeel
CTPA	Perferent Certificaat	Certificaat van een Preferent Aandeel
ETF	Exchange Traded Fund	Exchange Traded Fund (bijvoorbeeld een Tracker)
FLRACO	Floating Conv Achtergesteld	Converteerbare Achtergestelde Floating Rate Obligatie
FLRAO	Floating Rate Achtergesteld	Achtergestelde Floating Rate Obligatie
FLRCO	Floating Rate Convertible	Converteerbare Floating Rate Obligatie
FLRO	Floating Rate	Floating Rate Obligatie
FLSAO	Float Steep Achtergesteld	Achtergestelde Floating Rate Steepener Obligatie
FLSO	Floating Rate Steepener	Floating Steepener Obligatie
FUT	Future	Future (Termijncontract)
GN	Garantieproducten >= 90%	Garantie Note
ILO	Inflation Linked	Inflation Linked Obligatie
INSR	Inschrijfrechten	Inschrijfrecht
NCPA	Niet Cumulatief Preferent	Niet-Cumulatief Preferent Aandeel
NED.HFDSM	Nederlandse Hoofdsom	Nederlandse Hoofdsom
NED.RENTE	Nederlandse Rente	Nederlandse Rente
NRCTA	Niet Royeerbaar Certificaat	Niet-Royeerbaar Certificaat v/e Aandeel
O	Obligatie	Obligatie
P	Putoptie	Putoptie
PA	Preferent	Preferent Aandeel
PBW	Participatiebewijs	Participatiebewijs
RCO	Reverse Convertible	Reverse Converteerbare Obligatie
STDV	Stockdividend	Stockdividend
STRIP	Strip	Strip
TL	Turbo Long	Turbo Long
TS	Turbo Short	Turbo Short
VGN	Garantieproducten < 90%	Voorwaardelijke Garantie Note
WAR	Warrant	Warrant

In de lijst hieronder staan de afkortingen van de handelsplaatsen die u ziet op uw transactienota.

Codering	Handelsplaats	Stad
XAMS	Euronext - Euronext Amsterdam	Amsterdam
XEUE	Euronext EQF, Equities and Indices Derivatives	Amsterdam
XBRU	Euronext - Euronext Brussels	Brussel
XBRD	Euronext - Euronext Brussels - Derivatives	Brussel
XPAR	Euronext - Euronext Paris	Parijs
XMON	Euronext Paris MONEP - Derivatives	Parijs
XETR	Xetra	Frankfurt
XEUR	Eurex Deutschland	Frankfurt
XSWX	SIX Swiss Exchange	Zurich
XLON	London Stock Exchange	Londen
IFLO	ICE Futures Europe - Equity Products Division	Londen
XNYS	New York Stock Exchange	New York
XNAS	NASDAQ	New York
OPRA	Options Price Reporting Authority	Chicago

Een volledig overzicht van afkortingen van handelsplaatsen vindt u op www.iso15022.org/MIC/homepageMIC.htm.

Bijlage 3. Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)

Basisinformatie over de bescherming van tegoeden

Tegoeden aangehouden bij Van Lanschot worden beschermd door

Het Nederlandse wettelijke Depositogarantiestelsel, uitgevoerd door De Nederlandsche Bank NV (DNB)¹

Limiet van de bescherming

€ 100.000 per rekeninghouder per bank². Uw bank maakt gebruik van de volgende merknamen:

- Van Lanschot
- Evi, Evi van Lanschot
- Kempen & Co
- Van Lanschot Kempen

Indien u meer rekeningen heeft bij dezelfde bank

Al uw tegoeden bij dezelfde bank worden bij elkaar opgeteld en op het totaal wordt de limiet van € 100.000 toegepast²

Indien u een gezamenlijke rekening heeft met een andere persoon/andere personen

De limiet van € 100.000 is op elke rekeninghouder afzonderlijk van toepassing³

Termijn voor terugbetaling indien een bank niet langer aan haar verplichtingen kan voldoen

10 werkdagen⁴

Munteenheid van terugbetaling

Euro

Contact

De Nederlandsche Bank NV
Postbus 98
1000 AB Amsterdam

Bezoekadres

Westeinde 1
1017 ZN Amsterdam

Telefoon (bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur)

vanuit Nederland: 0800 0201068
vanuit het buitenland: + 31 20 524 91 11

E-mail

info@dnb.nl

Meer informatie

<http://www.dnb.nl> onder 'Depositogarantiestelsel'

Aanvullende informatie

Overige belangrijke informatie: In het algemeen vallen alle particuliere rekeninghouders en bedrijven onder het depositogarantiestelsel. Voor bepaalde tegoeden geldt een uitzondering. Deze worden op de website van het verantwoordelijke depositogarantiestelsel vermeld. Ook zal uw bank u op verzoek meedelen of bepaalde producten al dan niet zijn gedekt. Als een rekening onder de dekking valt, zal de bank dit ook bevestigen op het rekeningafschrift.

's-Hertogenbosch, januari 2021

¹ Uw tegoeden zijn gedekt door het Nederlandse wettelijke Depositogarantiestelsel. Indien uw bank failliet gaat, worden uw tegoeden terugbetaald tot € 100.000.

² Algemene beschermingslimiet: Indien een tegoed niet beschikbaar is voor de rekeninghouder omdat een bank niet aan haar financiële verplichtingen kan voldoen, worden de rekeninghouders terugbetaald door het Nederlandse depositogarantiestelsel. De terugbetaling bedraagt ten hoogste € 100.000 per bank. Dit betekent dat alle tegoeden bij dezelfde bank bij elkaar worden opgeteld om te bepalen welk bedrag wordt gedekt. Als een rekeninghouder bijvoorbeeld een spaarrekening met € 90.000 en een betaalrekening met € 20.000 heeft, dan ontvangt hij of zij een terugbetaling van slechts € 100.000. Dit geldt ook als een bank onder verschillende merknamen actief is. Van Lanschot Kempen NV handelt ook onder de namen Van Lanschot, Evi, Evi van Lanschot, Kempen & Co en Van Lanschot Kempen. Heeft u tegoeden onder deze merknamen, dan zijn deze tegoeden samen gedekt tot € 100.000.

³ Beschermingslimiet voor gezamenlijke rekeningen: Bij gezamenlijke rekeningen geldt de limiet van € 100.000 voor elke rekeninghouder afzonderlijk. In het geval dat op het moment van het faillissement van uw bank door u een tegoed wordt aangehouden dat direct verband houdt met de koop of verkoop van een particuliere eigen woning is een dergelijk tegoed onder het depositogarantiestelsel voor een periode van drie maanden na storting van het tegoed tot maximaal € 500.000 aanvullend beschermd. Verdere informatie kunt u vinden op: <http://www.dnb.nl> onder 'Depositogarantiestelsel'.

⁴ Terugbetaling: Het verantwoordelijke depositogarantiestelsel is het Nederlandse wettelijke Depositogarantiestelsel dat wordt uitgevoerd door De Nederlandsche Bank N.V. (DNB); Postbus 98, 1000 AB Amsterdam; bezoekadres: Westeinde 1, 1017 ZN Amsterdam; telefoon (bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur): vanuit Nederland: 0800-0201068, vanuit het buitenland: + 31 20 524 91 11; e-mail: info@dnb.nl; website: www.dnb.nl onder 'Depositogarantiestelsel'. Het zal uw deposito's (tot € 100.000) uiterlijk binnen 10 (tien) werkdagen terugbetalen. Als u binnen deze termijn geen terugbetaling heeft ontvangen, moet u zelf contact opnemen met het depositogarantiestelsel; het is namelijk mogelijk dat u uw geld niet meer kunt terugvragen na het verstrijken van een bepaalde termijn. De termijn van terugbetaling zal stapsgewijs worden teruggebracht tot 7 (zeven) werkdagen. Gedurende deze overgangstermijn kan De Nederlandsche Bank (DNB) u op verzoek een passend bedrag toekennen om in de kosten van levensonderhoud te kunnen voorzien. Verdere informatie kunt u vinden op: <http://www.dnb.nl> onder 'Depositogarantiestelsel'.

Bijlage 4. Verplichte informatie over uw keuze mogelijkheden in de wijze van aanhouden van uw beleggingen

Wij kunnen voor u in Nederland een of meer *effectenrekeningen* aanhouden. Uw *beleggingen* worden door ons of door een andere sub-custodian in bewaring gegeven aan centrale effectenbewaarinstellingen (hierna: 'CSDs'). Wij zijn voor sommige *beleggingen*, zoals bepaalde obligaties, beurs- en niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen zelf deelnemer bij CSDs. Wij hebben dan rekeningen geopend bij deze CSDs die de effectenposities weerspiegelen die u heeft bij ons.

Op grond van Verordening (EU) nr. 909/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende de verbetering van de effectenafwikkeling in de Europese Unie en betreffende centrale effectenbewaarinstellingen (hierna: 'CSD-verordening') kunnen de door ons bij een CSD geopende rekening op twee manieren worden ingericht:

1. als een omnibus-effectenrekening, dat wil zeggen een rekening bij de CSD waarin *beleggingen* worden aangehouden die toebehoren aan meerdere klanten van ons, aangeduid met de Engelse term 'omnibus segregated account' ('OSA'); of
2. als een individuele effectenrekening, dat wil zeggen een rekening bij de CSD waarin alleen de *beleggingen* van één klant worden aangehouden, aangeduid met de Engelse term 'individual segregated account' ('ISA').

Wij zijn op grond van de CSD-verordening verplicht om u de keuze te bieden tussen deze twee opties (dat wil zeggen het aanhouden door ons van uw *beleggingen* in een OSA of een ISA bij de CSD). De CSD bepaalt de precieze inrichting van OSAs en ISAs. Met deze verklaring willen wij u informeren over de twee mogelijkheden en u uitleggen welke beschermingsniveaus aan een OSA respectievelijk een ISA verbonden zijn.

Beschermingsniveau bij OSAs en ISAs

Als wij failliet gaan, is Nederlands recht op de faillissementsprocedure van toepassing. In het faillissement zijn uw *beleggingen* beschermd. Deze bescherming geniet u op grond van de Wet giraal effectenverkeer (afgekort: 'Wge'). Meer informatie hierover kunt u vinden op onze website www.vanlanschot.nl onder wet giraal effectenverkeer. In het geval van een faillissement maakt het geen verschil of u heeft gekozen voor het aanhouden van uw *beleggingen* in een OSA of een ISA op CSD-niveau. In beide gevallen geniet u namelijk de bescherming van de Wge. Dit geldt ook in geval van tekorten in een verzameldepot.

Vaststelling effectentegoed

Het aanhouden van *beleggingen* in een ISA op CSD-niveau zou wellicht kunnen meebrengen dat in het geval wij failliet gaan sneller kan worden vastgesteld aan wie bepaalde *beleggingen* toebehoren. Dit betekent echter niet dat een curator ook eerder tot vrijgave van de in een ISA geadmistreerde *beleggingen* zal kunnen overgaan. De curator zal namelijk ook rekening moeten houden met de regeling voor tekorten in een verzameldepot en de belangen van andere effectenrekeninghouders.

Faillissement CSD en sub-custodians

Dit document gaat niet over de situatie dat een CSD en sub-custodians failliet gaat. De CSD en sub-custodians publiceren zelf een informatiedocument over de vraag welke beschermingsniveaus aan een OSA respectievelijk een ISA verbonden zijn, wat er gebeurt wanneer bijvoorbeeld de CSD failliet gaat en of een OSA of een ISA voor u voordelen biedt in deze situatie.

Kosten

Wanneer u kiest voor een ISA, zijn hier voor u extra kosten aan verbonden ten opzichte van een OSA. Dat is het type rekening dat wij namelijk nu voor u aanhouden. Er zijn extra kosten aan verbonden omdat wij meer rekeningen moeten openen bij externe partijen en additionele administratieve handelingen moeten gaan verrichten. De extra kosten zijn in eerste instantie eenmalig en als volgt opgebouwd:

- een initiële setup fee voor iedere ISA die wordt geopend;
- migratie- en settlementkosten voor de migratie van uw bestaande posities van een OSA naar een ISA.

Voor een ISA geldt dat eventuele kosten die door een derde partij in rekening worden gebracht aan u worden doorberekend. Tevens worden doorlopende kosten in rekening gebracht als gevolg van toenemende complexiteit en extra kosten in de operationele verwerking. Als hier sprake van is, maken wij hierover met u extra afspraken.